

LIETUVOS NAUJIENŲ ATRANKA

Sniečkus cituoja Vitkauską ir Raštikį

Net ir žemės ūkio specialistų suvažiavime Vilniuje (balandžio 8-10 d.) didelę savo kalbos dalį Sniečkus paskyrė polemikai su užsienin pasitraukusiais "priešais, kurie stengiasi įtikinti mūsų darbo žmones, kad esą tarybų valdžia Lietuvai primesta iš šalies."

Kad ne pašalinė jėga, o pati "Lietuvos darbo liaudis" nuvertusi buvusią Lietuvioje valdžią, Sniečkus šį kartą įrodinėja generolo Vitkausko "atsiminimais", kurių antroji dalis pasirodė "švyturio" šeštajame numerio žemės ūkio specialistų suvažiavimo išvakarėse. Jis citavo tas Vitkausko straipsnio vietas, kur Vitkauskas "atsimena", kad Lietuvoje "augo liaudies masių nepasitenkinimas ir simpatijos Tarybų Sąjungai", todėl Lietuvos vyriausybė ir nedrįsus priešintis 1940 metų birželio 15 d. ultimatumui. (Svarbiausių simpatijų ženklai Vitkauskui dabar atrodo: 1) Paleckio "padėkos žygis" Pozdniakovo palangėje 1939 m. spalio 11, po demonstracijos dėl Vilniaus grąžinimo, 2) "Kauno darbininkų ir bedarbių 1940 metų vasario 8 d. demonstracija", kuri virtusi kova su pėsčiais ir raitais policininkais, bet kuri faktiškai, jei ir buvo, praėjo maža kieno pastebėta).

Tų Vitkausko (dabar jau atsargos generolo) "atsiminimų" pirmoji dalis pasirodė apie sausio vidurį, pavėlavusiam "švyturio" pirmajame šių metų numeryje. Straipsnio tesinis tepasirodė dabar, po beveik trijų mėnesių. Jame maža asmeninių atsiminimų, o daugiausia yra tik samprotavimai apie 1939-40 metų padėtį Lietuvoje, parašyti lygiai taip pat, kaip juos rašo ir kiekvienas kompartijos "istorikas".

Sniečkus, lyg jausdamasis, kad visiemis aišku, kaip tie "atsiminimai" įdėti į Vitkausko atmintį, ryžosi savo argumentus sustiprinti ir generolo Raštikio autoritetu. Jis pridėjo:

"Antai, neseniai išėjo užsienyje generolo Raštikio atsiminimų knyga. Mes žinome, kas yra Raštikis. Tai Smetonos giminaitis, užėmęs ilgą laiką aukščiausias vietas buržuazinės Lietuvos kariuomenėje. Žinoma, sunku laukti iš jo objektyvaus įvykių nušvietimo. Tačiau ir Raštikis yra priverstas pripažinti, kad buržuazijos valdymo aparatas buvo supuvęs, demoralizuotas, netekęs ryšio su visuomene, nenkenčiamas ne tik plačiųjų masių, kurios visuomet kovojo prieš išnaudotojus, bet susikompromitavęs dargi ir valdančiųjų klasių akyse".

Kitų įrodymų, kad Lietuvos žmonės norėję bolševikinės santvarkos, Sniečkus neberado...

VILNIUI NUMATOMAS DAR VIENAS VIEŠBUTIS...

Tarp įvairių per ateinančius septynerius metus (iki 1965 m. galo) numatomų statybų Vilniuje, minimas ir... vienas viešbutis! Be to, minimi dar ir "kolūkiečių namai", kur gal bus nakvynės vietų "prastiems kaimiečiams".

Dabar Vilniuje (per 200,000 gyventojų miestą) yra keturi nedideli viešbutiai ir vieni nakvynės namai — bendrabutis, kur išnuojamos nakvynės lovos

bendruose kambariuose. Viešbutiai (net ir "Vilnius", buvęs "Jurgio") irgi dalį kambarių nuomoja bendrabutiškai.

DELEGACIJA PASAULINĖJ PARODOJ

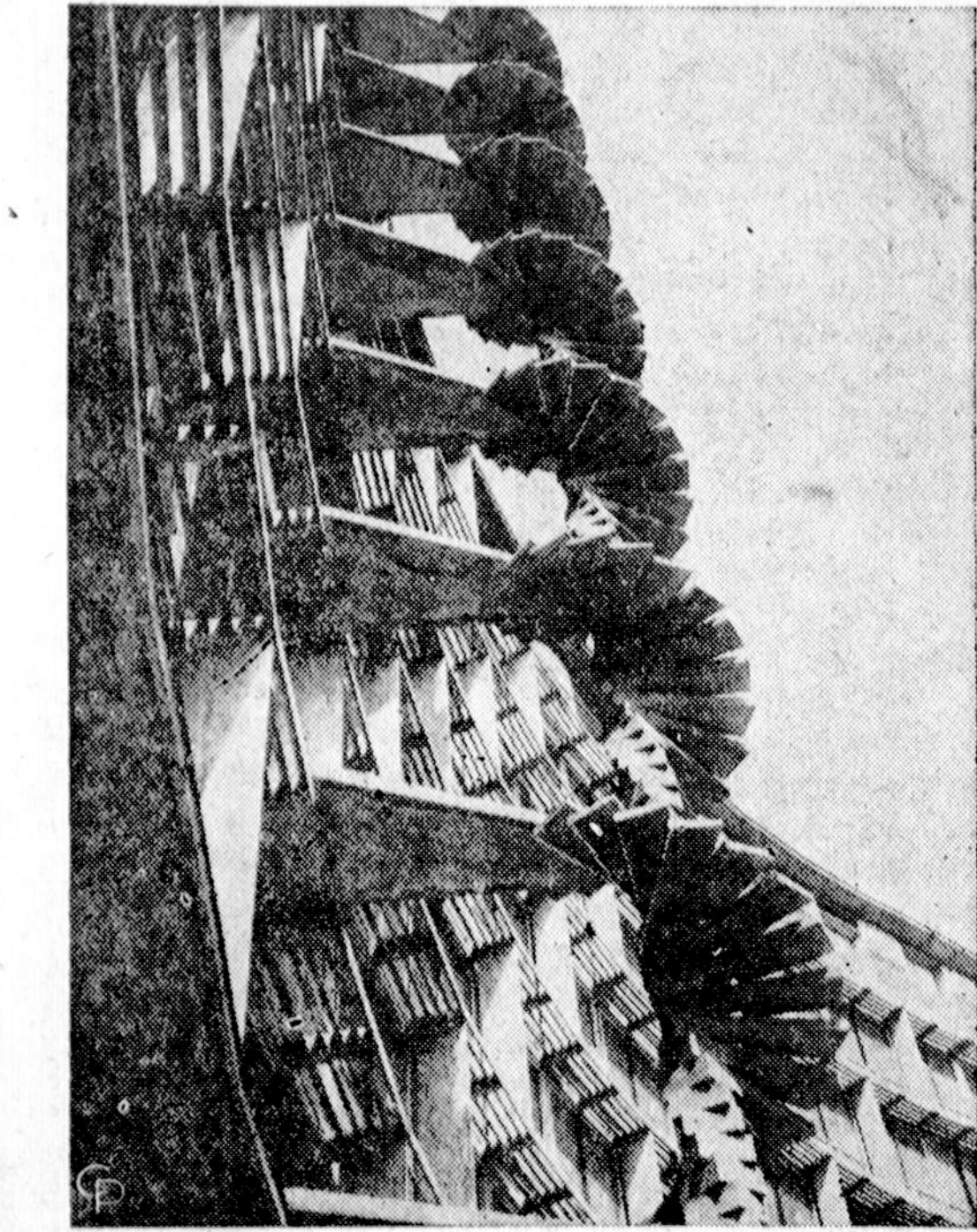
Bruselio pasaulinė paroda iš Vilniaus delegaciją sudarė: J. Maniūšis (LKP CK sek.), J. Laurinaitis (vicepremjeras ir plano komisijos pirm.), L. Mackevičius ("sovnaicho" vicepirm.), J. Matulis (Mokslų akademijos prezid.) ir inž. Kupčiūnas.

MEDALIAI SKATINA ŽEMĖS ŪKĮ

Maskvos vyriausybė nesigalėdama pasėjo po visą savo imperiją titulu, ordinų ir medalių gausybę "už nuopelnus žemės ūkio gamyboje", regimai tikėdamosi tuo paskatinti darbštumą šių metų žemdirbystės sezono. Prieš kiek laiko po keliolika šimtų tokių medalių buvo pasėta Estijoje ir Latvijoje. Pačioms Velykoms net 2529 tokios dovanos teko ir į Lietuvą. Dvidešimt du asmenys paskelbti darbo didvyriais, 137 gavo Lenino ordinus (jų tarpe ir toki "žemdirbiai" kaip Sniečkus, Niunka, Šumauskas, Paleckis ir Matulis), kiti — kitokius ordinus bei medalius.

AGRONOMAS STRAZDAS PERKA TRAKTORIUS

Agr. Justas Strazdas, buvęs "Ūkininko Patarėjo" redaktorius, dabar Dotnuvos rajono "Tiesos" (Krakių apyl.) kolchozo agronomas pasistengė iš karto atsikratyti nuo MTS globos ir įtaisė kolchozui net 10 traktorių ir visas kitas reikalingas mašinas, iš viso už 300,000 rublių, kurių sumą iš karto ir sumokėjo, nes tas kolchozas iš gyvulių, cukrinių runkelių ir linų pernai turėjęs nemažas pajamas, net 2,800,000 rublių. Ir traktoristų taip pat pasirūpino tiek, kad nereiktų jų prašyti iš buvusios MTS (dabar RTS): mat kolchozo ribose esanti traktorių mokykla, tai būvę patogų pasinaudoti programa.

Jungtinių Tautų mokslo, meno ir kultūros organizacijos pastatai Paryžiuje jau baigiami statyti. Šonuose, lyg spiruoklės, dedami lauko laiptai, kurie jau susilaukė nemažų priekaištų.

Pastarajame apdovanojime agr. Strazdas irgi gavo ordiną, nors tik Raudonosios vėliavos, ne Lenino, Dalyvavo ir žemės ūkio pirmųjų pasitarime Vilniuje balandžio 8-9 d. Jau daug metų kaip tas kolchozas skaitomas tarp pavyzdinųjų, tačiau agr. Strazdas tebėra tik jo agronomas: nei avansuoja, nei poilsintraukiasi, nors jau yra sulaukęs pensijos amžiaus.

PAGERBTAS DOC. VLADAS KVIKLYS

Docentui Vladui Kvikliui, jo 50 metų amžiaus sukakties proga, balandžio 7 d. buvo suteiktas nusipelnusio gydytojo titulas. Jis yra epidemiologijos ir higienos instituto direktorius. Sveikatos ministras Dirsė paskelbė titulo suteikimo aktą. Sveikintojų tarpe buvo profesoriai Girdzijauskas ir Šopauskas, ilgesnė nuopelnų išskaičiavimo kalbą pasakė medicinos mokslų kandidatas Jurgelionis.

KAUNUI GRĖSĖ POTVYNIŲ PAVOJUS

Priešvėlykinę savaitę Kaunui grėsė smarkaus potvynio pavojus, nes į žiemą pabaigę Lietuvoje ypatingai giliai prisnigo, o vėliava Nemuno ledai labai lėtai tirpo. Tačiau pavojus praėjo. Tarp ko kita, šimet buvo naudota nauja priemonė pagreitinti ledų tirpimui: iš lėktuvų ant Nemuno buvo beriami tam tikri juodi cheminiai, nuo kurių pajudės ledas greičiau absorbuoja saulės šilumą ir greičiau tirpsta.

PALECKIO STATISTIKA

Maskvos "Pravdoje" paskelbta ir Vilniaus "Tiesoje" kartojama straipsnyje J. Paleckis praneša, kad kolchozininkų atlyginimai 1957 metais padidėjo beveik dvigubai palyginti su ankstesniais metais, ir dabar daugelyje vietų už darbdienį "be grūdų ir kitų produktų išduodama 8-10 rublių pinigais ir daugiau".

1949 metais išleistoje J. Paleckio knygelėje "Sovietiskaja Litva" buvo rašyta, kad Lietuvoje kolchozai už darbdienius jau nes tas kolchozas iš gyvulių, cukrinių runkelių ir linų pernai turėjęs nemažas pajamas, net 2,800,000 rublių. Ir traktoristų taip pat pasirūpino tiek, kad nereiktų jų prašyti iš buvusios MTS (dabar RTS): mat kolchozo ribose esanti traktorių mokykla, tai būvę patogų pasinaudoti programa.

RUSAI APSKUNDĖ JAV

Praeitą ketvirtadienį JAV ambasadorius L. E. Thompson Jr. buvo telefonu iškvieštas į SSSR užs. reik. ministeriją. Skubiai nuvykęs, jis tuoj pat buvo nuvestas į ministerijos septintajame aukšte esantį Gromyko kabinetą. Pasikalbėjimas su Gromyku truko 35 minutes. Tassas po to paskelbė, kad pasitarime "buvo diskutuoti klausimai, susiję su pasirodymais viršūnių konferencijai".

Taip po kelis mėnesius trukusios notų infliacijos buvo pradėtos pirmos tiesioginės diskusijos tarp JAV ir SSSR dėl galimybių sumažinti įtampą tarp Rytų ir Vakarų.

Tačiau jau kitą dieną sovietai surado staigmeną tai įtampai padidinti. Užsienių reikalų ministerijos surengtoje spaudos konferencijoje Gromyko apkaltino JAV, kad ji "provokuojanti pavojų prieš taiką", siūsdama savo lėktuvus, ginkluotus branduoliniomis bombomis, į Sov. S-gos pasienius. Todėl Sovietų Sąjunga turinti "nedelsdama" kreiptis į Jungt. Tautų Saugumo Tarybą. Savo pareiškime Gromyko ragino visas valstybes "kelti protesto balsus" prieš JAV aviacijos "provokacinius veiksmus".

Tą pačią dieną sovietų atstovas Sobolevas įteikė skundą Jungt. Tautoms, reikalaujamas skubaus Saugumo Tarybos posėdžio. Jis įvyks pirmadienį po pietų.

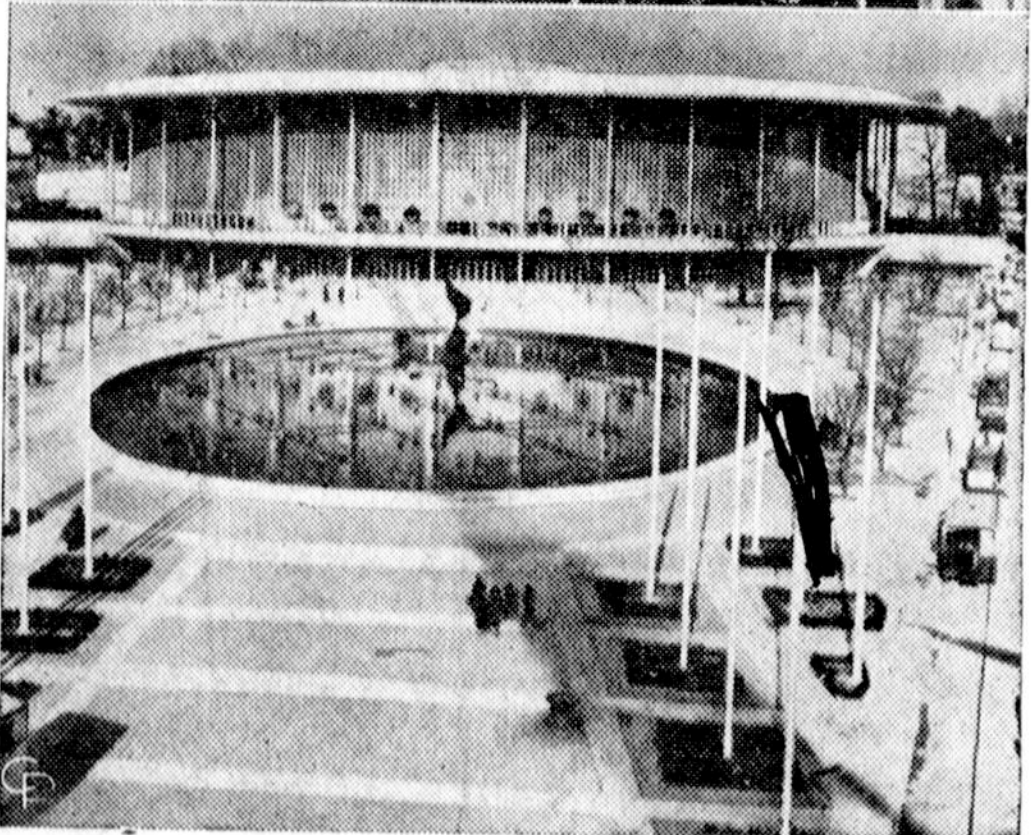
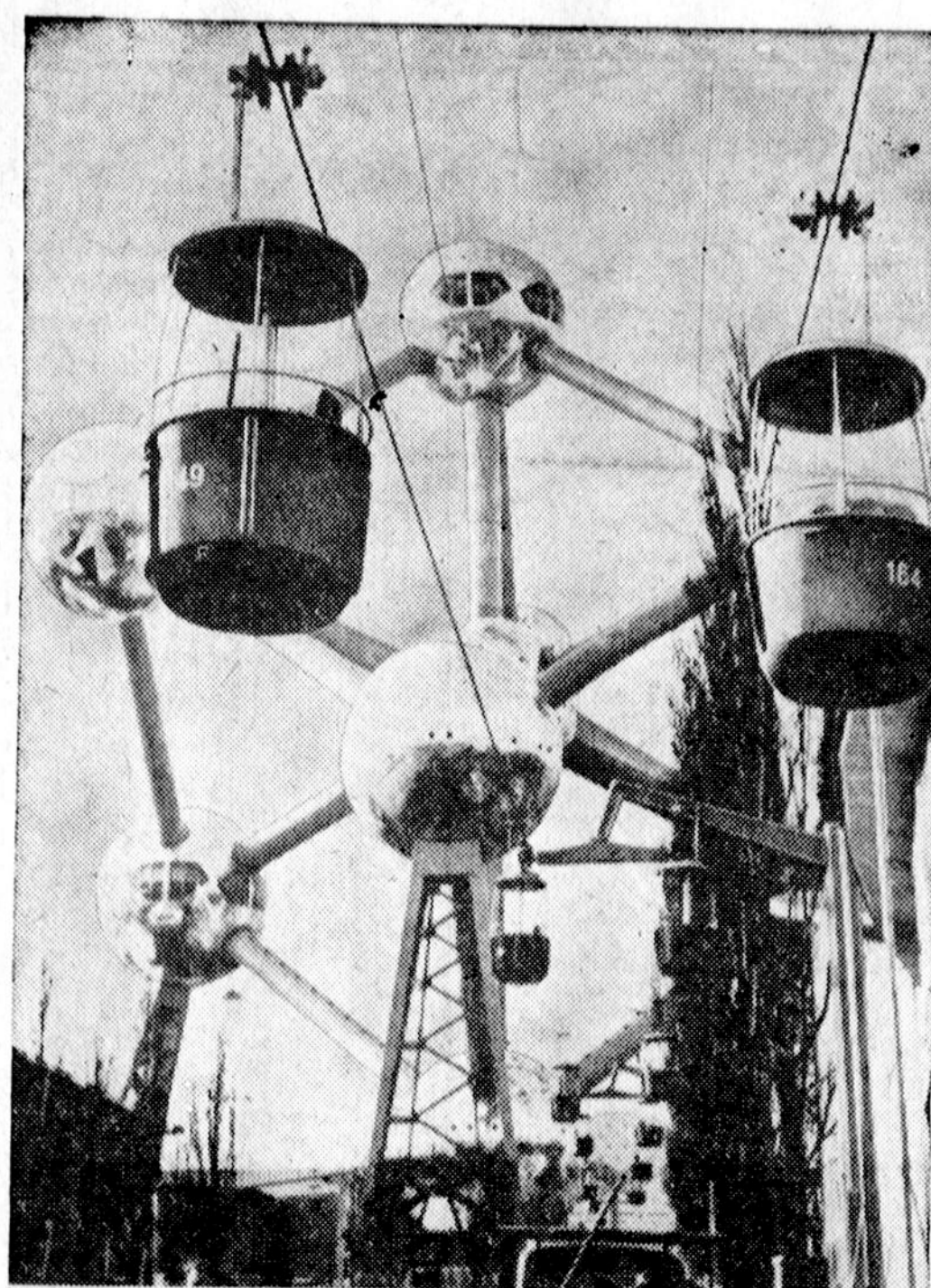
JAV valstybės departamentas, atsakydamas į Gromyko kaltinimus, kategoriškai paneigė, kad JAV aviacija vykdanči provokacinius skridimus per poliarinę sritį arba Sov. S-gos pasieniuose. Tame pareiškime pabrėžiama, kad JAV "bus laiminga, galėdama tą klausimą diskutuoti Jungt. Tautose".

Sovietų kaltinimas liečia JAV Strateginės Oro Komandos (SAC) programą, vadinamą Fail Safe. Iki 1957 m. vasaros JAV lėktuvų, išskirstytų į 100 bazių užjūriuose, paruošties laikas buvo 2-6 valandos. Tačiau sovietams tobulinant ginklus, čia buvo tobulinama ir gynybos sistema. Per šiaurinę Aliaską ir Kanadą buvo nutiesta 3000 mylių ilgio radaro užvara, vadinama tolimojo ankstyvojo įspėjimo sistema (DEW). Sovietams paskelbus sėkmingą tarpkontinentinės raketos bandymą, paruošties sutrumpinta iki 15 minučių. Praktiškai tai turi vykti taip: DEW sistemai užregistravus "nežinomą objektą" erdvėje, kyla už garsą greitesni bombonešiai, pakrauti branduoliniomis bombomis ir skrenda prieš kryptimi. Tačiau, prieš smogdami priešui, jie turi gauti antrą pranešimą, kad tas "nežinomas objektas" tikrai buvo priešas raketa ar lėktuvas. Tuo atveju jau nebegrįžtama nuo Fail-Safe linijos, o skrendama į radio bangomis nurodytą priešų taikinį. Aviacijos planotojai tiki, kad, karui prasidėjus, priešų teritorija pradėta būtų bombarduoti po keturių valandų.

JAV lėktuvai yra jau ne kartą, radaro aparatams užregistruvus "nežinomus objektus" pakilę prieš kryptimi, tačiau paaiškėjus, kad tai būta meteorų ar pan., antrasis signalas nebuvo duotas.

Si JAV gynybos sistema buvo balandžio 7 d. aprašyta viename UP korespondento reportaže, kas rusus paskatino pora savaitę vėliau pradėti naujos propagandos bangą.

Saugumo Taryba, kaip stebėtojai numato, rusų skundą atmes.

Bruselyje įvykstančioje pasaulinėje parodoje didžiausį dėmesį, kaip teigiama, atkreips atomiumas (viršuj) ir JAV paviljonas (žemai). Taip pat smalsumo centre bus ir Rusijos paviljonas.

KAS GALI PRIARTINTI LIETUVOS IŠLAISVINIMĄ?

Pasikalbėjimas su LNT pirm. Vincu Rasteniu

EMILJA ČEKIENĖ

— Ar tarptautinės politikos nuolatiniai kaitaliojimai turi įtakos Lietuvos Nepriklausomybės Tautos darbai ir būtent kokios?

— Lietuvos bylai esminės reikšmės turintieji tarptautinės politikos elementai tuo tarpu — štai jau keliolika metų — ne tik nesikaityti, bet lyg tyčia tebėra atkakliai pastovūs. Bangavimai tos politikos strategijoje bei taktikoje, žinoma, visus verčia pasvarstyti, kas katros bangos pakilimo metu prasminga ar neprasminga daryti. Bet apsisprendimai dėl konkrečių darbų nuo mūsų pačių intelektualinio bei materialinio pajėgumo pareina labiau, negu nuo tų tarptautinės politikos bangavimų.

— Kaip matote, didžiosios valstybės dėl mažųjų pavergtų tautų karo neskelbia, tad kas gali priartinti Lietuvos išlaisvinimą?

— Neskelbia ir dėl didžiųjų. Pavyzdžiui, dėl Kinijos... Karas yra ne tik neužtikrintas, bet ir juo toliau, juo pavojingesnis kelias į laisvę. Tačiau galimybė jam netyčia kilti nėra nei išnykusi, nei sumažėjusi.

Būtinioji Lietuvos išlaisvinimo sąlyga yra ją pavergusios jėgos žlugimas ar bent esminis susilpnėjimas. Neskaitant karo, tą pagreitinti gali atitinkama revoliucija Sovietuose, ilgainiui virstanti revoliucija. Yra pagrindo manyti, kad tokia revoliucija jau yra prasidėjusi. Ją pagreitinti revoliucijos link turėtų galėti atitinkamai suderintas išorinis — moralinis, politinis ir ekonominis — spaudimas. Tokio, vpač politinio ir ekonominio spaudimo tuo tarpu nėra, o tai leidžia prielaidoms jėgoms užsikaupti plyšius ir atitolinti žlugimą.

Yra nuomonių išorinio spaudimo teorijai ir priešingų, nes, esą, toks spaudimas tik sustabdys prasidedantį atsipalaidavimą sovietuose, gal net išprovokuotų teroro priemones ir tik su-

klindytų "savaime galintį ateitį" pavergtų tautų išlaisvinimą...

Abi tos teorijos turi savyje daug spekuliatyvinio elemento. Mes, remdamiesi viena ar kita tokia teorija, galėtumėm stengtis įtikinėti tautų laisvei palankias pajėgas, kad jos elgtųsi vienaip arba kitaip. Tokia tėra mūsų, lietuvių, galimybė "aktyviai prisidėti prie Lietuvos išlaisvinimo". Tik sunku rimtai tikėti, kad mažųjų tautų išvėjos pamokymai įstengtų nulemti didžiųjų pajėgų laikyseną.

— Veikloje dėl Lietuvos nepriklausomybės į ką LNT kreipia didžiausią dėmesį?

— Ištvėrimo tautinio susipratimo ir išmintingo tautos atsparumo išsilaikymas Lietuvoje yra svarbiausias dalykas. Tik dėmesiu iš užsienio maža ką tegalima tam padėti.

Užsienio — tarp daugelio dėmesio vertybių dalykų trys atrodo ypatingai pabrėžtini: 1) išlaikymas dar neprasidėjus Lietuvos pozicijų tarptautinės teisės plotmėje, 2) gilesnis įsikverbiimas su Lietuvos teisės į nepriklausomybę idėja į užsienio intelektualinių bei kultūrinių sluoksnių sąmonę ir 3) Lietuvos būklės bei jos keitimosi atidus sekimas ir kruopštus studijavimas.

Pirmuoju atveju turime galvoje Lietuvos Diplomatinės Tarybos pozicijų išlaikymą. Antroju — lietuvių kultūrinių vertybių populiarinimą kitų tautų kultūrinuose sluoksniuose ir moksliskai parengtus Lietuvos problemų išdėstymus. Trečiasis dalykas yra pirmutinis visokios akcijos pagrindas.

— Kokį vaidmenį, LNT nuomone, dar gali suvaidinti Lietuvos Diplomatinės Tarybos užsienio?

— Lietuvos Diplomatinės Tarybos, savaime suprantama, yra (Perkelta į 6-tą pusl.)

VISAM PASAULY

• Prancūzijai dar nepasisekė išspręsti vidaus politinės krizės susijusios su Alžiro klausimu. JAV su dideliu susidomėjimu laukia balandžio 27 d. Tangiere prasidedančios Šiaur. Afrikos politinės konferencijos. JAV tarpininkas Robert Murphy Paryžiuje pasiūlė, kad toje konferencijoje būtų sudaryta Alžiro komisija, kuri pradėtų pasitarimus su Prancūzija dėl jau trejus metus besitęsiančio partizaninio karo Alžire.

Tuniso prez. Bourguiba yra nusistatęs Prancūzijos - Tuniso ginčą perduoti JT Saugumo Tarybai. Tačiau jis, "atsižvelgdamas į būklę Prancūzijoje ir prez. Coty", šiek tiek palauks, tik jau "ne keturias ar penkias savaites".

Paskutinėmis žiniomis iš Paryžiaus, po 70 minučių trukusio pasikalbėjimo su prez. Coty, pabandyti sudaryti vyriausybę sutiko Bidault.

• Titą išrinkus trečią "prezidentavimo" kadencijai, pasirodė, kad Jugoslavijos santykiai su Maskva dar blogėja. Visas sovietinis blokas paskelbė, kad jie boikotuos septintąją Jugoslavijos komunistų partijos suvažiavimą, jamė nedalyvaudami.

• Indonezijos vyriausybės kariuomenė sukskaldė sukilėlių jėgas ir apsupo jų sostinę Sumatroje. Tačiau, nepaisant karinių laimėjimų, kaip stebėtojai pastebi, Sukarno Indonezijos vidaus problemų nėra išsprendęs.

• Briuselyje karalius Baudouinas atidarė tarptautinę parodą, kurios įrengimas joje dalyvaujantioms valstybėms kaštavo apie 400 mil. dol. — dar daugiau, negu paskutinės prieš praeitą karą tarptautinės parodos New Yorke. Didžiausią dėmesį parodoje traukia JAV ir SSSR paviljonai, stovį vienas priešais kitą.

Jie išsijungė į Dirvos talką

Šešiasdešimtuoju šimtiniuku įvykdomą \$20,000 vaju išsijungė Zigmąs Domeika, iš Venezuelos. Su šiandien skelbiamais įnašais iš viso gauta\$13,138.95 Dar reikia\$ 6,861.05

Zigmąs Domeika gimė 1907 metais birželio mėn. 12 dieną Rygoje. Studijavo jūrinių mokymų, 1930 metais baigė navigacijos institutą Turku mieste, Suomijoje pirmuoju mokiniu. Plaukiojo Lietuvos prekybos laivyno kapitonu, pirmas gavęs susisiekimo ministerijos duotą tolimosios laivininkystės prekybos laivyno diplomą. Vėliau buvo Lietuvos Lloyd A. B. jūrų laivyno inspektoriumi ir Kauno uosto viršininku. Buvo ir Jūros žurnalo ats. redaktoriumi.

Nuo 1947 metų gyvena Venecueloje. 1953 metais buvo Venecuelos lietuvių bendruomenės centro valdybos pirmininku. Jau septyneri metai dirba Sears Roebuck kompanijoje atsakingose pareigose. Caracas mieste turi pasistatęs gražią vilą.

Paskutiniu metu Z. Domeika sunkiai sirgo širdies liga. Pasveikęs, kaip Dirvos skaitytojas, Vilčiai siunčia \$100.00, kad tuo prisidėtų prie Dirvos tobulinimo ir dažninimo.

Z. Domeika ir sirgdamas atidžiai sekė tuos, kurie įsijungia į Vilties Draugijos šimtinių eiles ir mano, kad yra labai daug tokių, kurie turi įsijungti, bet dar neįsijungę...

DIRVA

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio.
Telephone: HEnderson 1-6344.
Issued in Cleveland every Monday and Thursday.
Editor: Balys Gaidžiūnas.
Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.
Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915.
Single copy — 10 cents.

Du kart savaitinis, leidžiamas VILTIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radio D-Jos (Inkorporuota), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio.
Telefonas: HEnderson 1-6344.
Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais.
Redaktorius: Balys Gaidžiūnas.
Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.
Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Išleistas 1915 metais.
Atsk. Nr. kaina 10 centų.

REDAKCIJOS KOLEGIJA:

V. Bakūnas (Los Angeles), P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Brooklyn), A. Musteikis (Detroit), R. Mieželis (Chicago), J. P. Palukaitis (Cleveland), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Šia savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Šiandien, šiame Dirvos puslapyje, skelbiame redakcinės kolegijos sudėtį. Dirvos gyvavimo istorijoje tai nauja redakcinio darbo pagalbinė institucija, paties gyvenimo ir Dirvos dažninimo išaukta.

Jos nariai, kaip matote iš sąrašo, išmėtyti po įvairius JAV ir Kanados miestus. Jos nariai, spaudos darbo žmonės ir daugumai skaitytojų jau gerai pažįstami. Vieni iš jų yra išvarę didelį spaudos darbo barą dar laisvoje Tėvynėje, kiti spaudos darbe pradėjo reikštis atsidūrę svetimuose kraštuose. Vieni iš jų patys būvę atsakingi laikraščių redaktoriai, kiti jų laikraščių aktyvūs bendradarbiai. Ir mums miela, kad jie visi yra Dirvos aktyvūs bendradarbiai, nuosirdūs patarėjai ir talkininkai.

Ši redakcinės kolegijos sudėtis dar negalutinė. Yra dar visa eilė stiprių lietuvių kolonijai, iš kurių mes bandysime į redakcinę kolegiją vieną kitą spaudos darbu žmogų pasikviesti. Mums taip pat bus svarbu ir redakcinę kolegiją įjungti ir vieną kitą asmenį iš tolimesnių kraštų, kur Dirva didesniais kiekiais lietuvių pasiekia ir su jais nuolatinius ryšius palaiko.

Redakcinės kolegijos nariai, kiek jų darbo sąlygos leis, aktyviau talkins Dirvai, Dirvą atstovaus įvairiuose tu kolonijū lietuvių gyvenimo pasireiškimuose. Ir mes kviečiame visas tu kolonijū lietuvių organizacijas su jais ryšį palaikyti, juos informuoti. Gi kviečiant ir parengimus, apie kuriuos norite, kad Dirvoje būtų parašyta, neužmirškite ir bilietus pridėti. Redakcinės kolegijos nariai neturi galimybės visų organizacijų parengimų aplankyti. Gi kada bus atsiųsti bilietai, jei jie patys negalės nuvykti, jie įgalios kitus asmenis tai atlikti ir po to laikraščiu parašyti.

Redakcinės kolegijos nariai laikas nuo laiko susirinks bendriems posėdžiams ir pasitarimams visais laikraščio reikalais. Neabejojama, kad tokie pasitarimai išsklės naujų planų atečiai, laikraštį padarys dar gyvesnį, aktualesnį.

Naudojus miela proga ir visus Dirvos redakcinės kolegijos narius širdingiausiai sveikinu tikėdamas, kad mūsų bendras darbas bus ir mūsų visų nauji laimėjimai. Dirva, turėdama planus artimiausiu laiku persitvarkyti techniniam spausdinimo darbe, galvodama apie dar dažnesnį pasirodymą, reikalinga didesnės ir dažnesnės talkos. Ir nė kiek neabejojau, kad ji tą darbą aktyviau įsijungusios naujos jėgos, duos ir naujus, skaitytojų laukiamus laimėjimus.

Visi mes, redaktoriai, redakcinės kolegijos nariai, skaitytojai ir visi šiapus geležinės uždangos gyvena lietuvių esame keičiamai per svetimas žemes ir visi kasdien matome paliktos tėviškos namų kaminus. Vieniems čia sekasi geriau, kiti skausmu pilnai prisotinti, bet visi trokštame vėl pasidėti ant tėviškos lauko ežios ir laisvai atsikvėpti žiūrėdami į savąjį mėlyną dangų. At-

seit, pirmoj eilėj mes esame lietuvių, tokiais pasiryžę išlikti ir kitus išlaikyti. Jungtinė mūsų jėga ir bus tik ta pagrindinė kryptis nukreipta.

Dirva per visus tuos 43 metus tik tos linijos laikė ir tik jos laikysis. Ateinančios jėgos didesne patirtimi galės tam tikslui patarnauti ir tikrai daugiau laimėti. Laimėti lietuviui ir pačiai Lietuvai.

LOS ANGELES

Po įspūdingo lietuvių pasirodymo Hollywoodo kultūrinėje kavalakadoje, Los Angeles Tarpautinis Institutas lietuvių jaunųjų tautinių šokių ir dainų grupę (jai vadovauja ponis Razutienė) pakvietė į vaikų festivalį š. m. balandžio 27 d. Instituto direktorė, stebėjusi lietuvių pasirodymą Hollywoodo, pareiškė pasigėrėjimo mažųjų lietuvių dainomis, nes tokį chorą (5-10 metų amžių) iš virš 30 tautinių grupių Los Angeles mieste — teturį tik lietuvių. Tame chore dalyvauja ir daug žadanai 7 metų amžiaus Nausėdaitė, padavinusi porą dainelių solo; ji jau yra dalyvavusi ir keliose TV programose.

Ši mažųjų grupė yra gavusi visą eilę padėkos ir pagyrimo diplomų nuo Walt Disney — su jo paties parašu, už dalyvavimą įvairiose programose pasakų karnalystėje "Disneyland".

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso Prospect 8-1717
Rezidencijos RPublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

VAL: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas
Seštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso Everglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norwest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL: 1-3-20, 6-8-30 p. pirmad., antrad., ketvird., penktad.
Tik susitarus trečadieniais.

PERSIUNČIAME SIUNTINIUS Į SSSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS. NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PATIKIMOS, ATIDŽIOS IR SKUBIOS FIRMOS

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

135 W. 14th St., New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2583

(Licensed by USSR)

PAGAL SUTARTI, SUDARYTĄ SU INTURISTU, FIRMA TEISETA SIUNTI SIUNTINIUS Į VISAS SSSR RESPUBLIKAS IR LIETUVĄ.

Visos išlaidos, įskaitant muitą, apmokama firmos įstaigoje. Siuntinius galite atsiųsti paštu arba kitu jums patogiu būdu.

Sigsti galima TIK NAUJUS DA—IKTUS. Negalima siųsti MAISTO PRODUKTUS su kitais daiktais. Siuntinį išsiuntus siuntinys gauna Amerikos pašto KVITĄ. o siuntinį pristatęs gavėjo pasirašytą KVITĄ.

ISTAIGOJE DIDELIŠ PASIRINKIMAS PREKIŲ. Atidaryta kasdien nuo 9 v. ryto iki 6 v. vak. Sekmadieniais iki 4 val.

Klientų patogumui skiriami atidaryti sekančiuose miestuose:

116 East 7th Street, New York, N. Y. Tel. YU 2-0380

11339 Jos. Campau 900 Literary Rd. 632 W. Girard Ave. 332 Fillmore Ave.

Detroit 12, Mich. Cleveland 13, Ohio Philadelphia 28, Pa. Buffalo 6, N. Y.

Tel. TOWnsend 9-3980 Tel. TOWER 1-1461 Tel. WALnut 5-8878 Tel. MOhawk 26754

Vinco Kudirkos gimimo 100-mečiui paminėti čia imtasi jau ir konkrečių žygių — Lietuvių Bendruomenės pirmininko K. Liaudanskio pastangomis sudarytas pradinis komitetas, į kurį įėjo: ponios Polikaitienė ir Aftukienė, inž. Vizgirda, A. Gustaitis, V. Bakūnas ir J. Puikūnas.

Numatyta surengti iškilmingas aktas-akademija apie gegužės mėn. pradžią, o vėliau — rudeniop — pastatyti Inčijūros veikalą "Vincas Kudirka", dėl kurio jau tartasi su režisierium G. Velička ir scenos mėgėjų būrelio techniniu vadovu J. Andriumi.

Lietuviškosios Bruno Gedimino radijo valandėlės 6-ryt metų sukakčiai atžymėti parengime suvaizdintas G. Veličkos parašytas ir surežisuotas "Dėdė nuo Pacifiko" — praėjo su geru pasisekimu. Vaidino: Velička, Pulkauninkaitė, Andrius, Balsyte (studijuojanti inžineriją ir neseniai suklususi visuotinio susidomėjimo ir nepaprastai puikiai įvertinimo didį. Los Angeles spaudoje, kaip graži mergaitė ir 'abai gabi studentė), Selukas, E. Dovydaitytė ir V. Gylis.

Pagaliau atsirado "nepėsčia" ir lietuvių moteris: tūla Marija Karalienė, kaip praneša vietinė amerikiečių spauda, teismo keliu reikalauja 100,000 dolerių iš tūlo kirpėjo-pensininko už "neuzbaigtą" vedybą ir kitokius šeimyninius "nesklaidumus". Byla neuzilgo būsimi svarstoma atitinkamame teisme.

Hypatia Yčaitė-Petkienė, veikli Tėvynės Myletojų Draugijos sekretorė, susirinkimo vienbalsiai išrinkta atstovauti Los Angeles kuopą TMD atstovų suvažiavime Čikagoje, įvyksiančiame birželio gale ar liepos pradžioje.

Ekonominis "atoslūgis" jaučiamas ir Los Angeles srityje. Nelaboji jo ranka grybštėja jau net ir nevieną lietuvių. Yra net jau ir tokių, kurie ne tik neturi darbo, bet jau yra išsėmę ir visą, įstatymais numatytą, darbų pašalpą. Laimė — tokių, rodos, dar tik vienas.

Mažinant darbininkų skaičių, pačiai aviacijos pramonėje, pirmoje eilėje atleidžiami tokie, — kurie jau išsitarė pensiją. — kurie jau išsitarė pensiją. — kurie jau išsitarė pensiją.

Šiomis dienomis čia mirė Dr. V. Bendoravičius, žinomas Kaukazo karo ligoninės gydytojas. Gyveno čia skurdė — ji išlaikė Los Angeles county labdaros įstaigas. Be giminių, laidotuvių pinigų parinko ir buvę karininkai bei uoliosios birutietės. Liko sirguliuojanti žmona.

Ar jau

istojai

VILTIS

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairius blankus, vakarams bilietus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Tel.: HE 1-6344

AMERIKIEČIAI VORKUTOJE

Milijonai amerikiečių balandžio 16 d. vakare televizijos ekranuose matė šurprios tikrovės filmą vardu "VORKUTA" (Armstrong Circle Theater).

Filmas inscenuotas pagal John Nobel knygą "I was a slave in Russia". Įvado žodį tarė žinomas TV pranešėjas ir komentatorius Douglas Edwards. Filmo gale parodytas pats knygos autorius ir Vorkutos kankinys John Nobel, kuris tarė reikšmingus žodžius apie Sovietų Rusijos koncentracijos stovyklų baisumus ir kokia yra brangi laisvė, kuria amerikiečiai naudojami savaime krašte kasdien. John Nobelį vaidino Michael Higgins.

Istorija prasideda 1945 m. Dresdene. Toje saksų sostinėje karo pabaigos susilaukė vokiečių kilmės amerikiečių šeima: tėvas Charles Nobel, jo žmona ir sūnus John Nobel. Dresdeną okupuoją sovietai. Nobeliai tikisi bėsią išgauti pas amerikiečius. Jiems pietaujant, į jų namus įsiveržia 2 enkavedistai, pareikalauja dokumentų ir tuojau išsiveda tėvą ir sūnų, jiems abiem protestuojant ir teigiant, kad jie yra amerikiečiai ir laukia grįžimo Amerikon.

Abu Nobeliai pasodinami NKVD kalėjiman Dresdeno pakrastyje. Tėvas ir sūnus Nobeliai atskiriami. Ir atskirai tardo. Tėvas spiriamas prisipažinti, kad jis karo metu čia "kažką" įtartino veikęs. Sūnus spiriamas išduoti tėvą, liudyti prieš jį. Tėvas ir sūnus laikosi stipriai ir tvirtina jie esą amerikiečiai, per klaidą čia patekę.

Tėvas Nobelis gauna šlavėjo darbą ir sustinka su sūnumi už groty. Juodu išsiaiškina padėtį ir nutaria visais galimais būdais gintis, saugoti savo gyvybes. Jie tikisi, kad laisvėje likusi Nobelienė nenurims, veiks ir ieškos savo vyro ir sūnaus.

Nobelienė nenusimena, varso NKVD ir kitų įstaigų duris. NKVD būstinėje pulkininkas, "peržiūrėjęs" sumintųjų sąrašus, teigia, kad Nobelio pavardės sumintųjų sąrašas nesą...

Tarp Nobelienės ir NKVD pulkininko įvyksta toks pasikalbėjimas: — Atsiprašau, tokių nebuvo ir nėra čia.

— Bet mano vyras ir sūnus buvo išvesti iš namų NKVD pareigūnų, ir jie čia turi būti. Aš gerai pažįstu enkavedistų uniformą.

Protarpiais girdisi kulcosvaizdžių tratėjimas. Tai girdi Nobeliai už groty ir Nobelienė las pulkininką.

Nobelienė atsiduria net Vakarų Berlyne, pas amerikiečių atstovus, ieškodama vyro ir sūnaus. Ir ten nieko nepaš. Į oficialius amerikiečių paklausimus sovietai atsako nieko nežina apie Nobelius.

Taip pračina dveji metai.

1947 m., po sovietų liaudies teismo, kuriam pirmininkauja moteris, abu Nobeliai atskirai nuteisiami sunkiems darbams. John Nobelis gauna 15 metų. Išvežami į rytus.

John Nobel atsiduria baisioje Vorkutoje ir turi dirbti anglių kasyklose. Lauke 60 laipsnių šalčio žemiau nulio. Patalpinamas 46 barake tarp kitų įvairių tautybių politinių ir kriminalinių kalinių.

Barake vyrauja kriminaliniai kaliniai, grasinimais iš virėjo išgaudami papildomą maistą, patį Nobelį apstumdymai ir aplėsdamai.

Nobelis čia visų vadinamas amerikiečiu. Vėliau jis gauna gerą darbą — stovyklos sandėlyje.

Staliniui mirus, Vorkutoje įvyksta kalinių sukilimas. Nobelis grąžinamas į anglių kasyklas.

Netrukus pasirašoma repatriacijos sutartis tarp Sovietų S-gos ir Vakarų Vokietijos. Sūnui nežinant, tėvas Nobelis grįžta Vokietijon. Vėliau sūnus kažkaip nugarsta, kad ir jo tėvas buvęs čia, yra repatrijuotas. Jam tai sukelia išsilaisvinimo vilčių.

Pasikeitus stovyklos cenzoriui, Nobelui pavyksta per kalinį kirpėją Aleksą išsiųsti atvirlaiškį savo "dėdei" į Vokietiją.

Atvirkus pasiekia adresatą ir patenka į JAV State Departmentą. Atvirkus tampa autentisku dokumentu diplomatinėms notoms, kurios viena po kitos siunčiamos sovietų vyriausybei. Įrodoma, kad John Nobel yra Vorkutoje ir jis, kaip JAV pilietis, reikalaujamas išleisti.

Po devynių metų sovietų vyriausybės teismo, kad John Nobelio Sovietų S-goje nėra, ir jį riaušybės teigimo, kad John Nobel yra surandamas Vorkutoje ir iš ten siunčiamas Maskvon.

Taip John Nobel 1955 m. sausio 17 d. grįžta į savo gimtąjį Detroit, Michigan.

Kaip žinome, John Nobelio tragedija yra viena iš tūkstančių baisių istorijų, kurias išgyvena žinomi ir nežinomi amerikiečiai ir lietuvių bei kitų tautų kilmės amerikiečiai Sovietų S-gos koncentracijos stovyklose, nekaltant apie šimtus tūkstančių amerikiečių, už geležinės uždangos patekusių tautų žmonių.

Tokius filmus Amerikos televizijos stotys turėtų rodyti dažniau. Ir John Nobelio knygą "I was a slave in Russia" turėtų perskaityti kiekvienas amerikietis.

Edv. Karnėnas

SANTARIEČIŲ GYVENIME

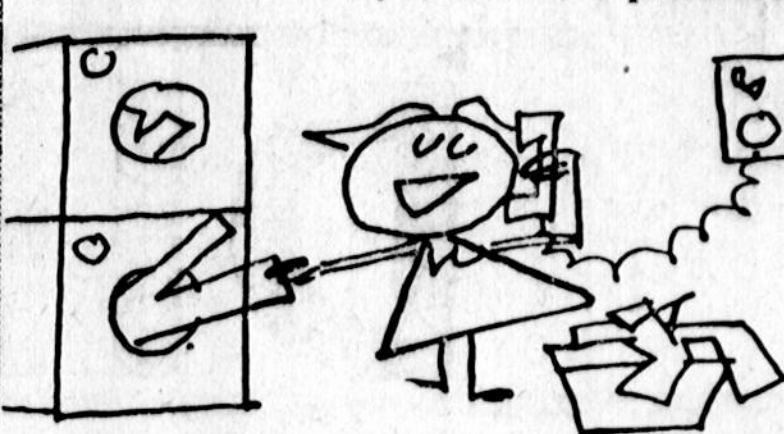
VILTIS NEVILTY

Mūsų jaunoji intelektualų karta vis daugiau ir daugiau panašėja į praeito šimtmečio rusų literatūrojų taip vaizdžiai nupieštą "atliekamus žmones" — žmones, kurie savo išsimokslinimu orilygo aukštiesiems to meto rusų bendruomenės sluoksniams, tačiau kurie dėl buvusios sanvarkos neturėjo sąlygų dalyvauti visame krašto vystymose procese.

Panašiai ir mes — daugelis savo išsilavinimu pradėdami prilygti, ar jau priglįstame, vakarieškosios kultūros nešėjams, bet, ly aukštumų pasiekę, pasigėlam bet kokiam reikšimui naurialios dirvos — savo žemės, — kurioje galėtume savo gyvenimus išgyventi, ir kuri suteiktų intelektualui taip būtiną bendruomenę priklausymą o ir jos vystymosi dalyvavimą o sąlygą.

Tų sąlygų atėmimas yra didžiausia bausmė, kokią intelektualas gali išgyventi. Ta bausmė mes susidariusių aplinkybių esam nubausti. Galėkimės dėti ne tu, kurie Lietuvoj liko, nes seniai grįžęs iš kariuomenės, atstovaus Santarą žurnalą "Lituanus" Rėmimo Komitetą Chicago — galėkim savęs, kurie dar gal

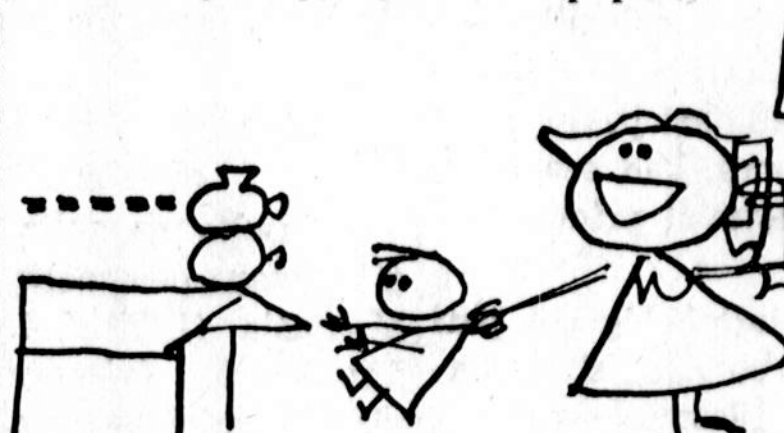
Virtuvės telefonas yra skalbimo priežiūrėtojas

Pasikalbėjimo pertrauka

Lėkščių taupytojas... taip pat!

Prijunkite gražų, naują telefoną jūsų modernioji virtuvė šį pavasarį. Užsakykite spalvotą telefono pratęsimui... sienos tipo ar reguliarių

9 SPALVOS

RUSVA
PILKA
ZALIA
BALTA
GELTONA
RAUDONA
MELNA
RUŽAVA

OHIO BELL MA 2-9900

ilgą laiką būsim beprasmiškumo, je. "Lituanus" žurnalo atstovas neviltes ir nežinios blaškomi. Philadelphiaje yra Putinas Mašalaitis, o Los Angeles — Vladas Gylys. Jie taip pat eina Sąjungos Užsienio Skrybiaus Įgaliotinių pareigas tose vietovėse. Detroito Įgaliotinių yra Jaunutis Gilydis.

• Santaros Garbės Filisteris Vincas Trumpa paaukojo Chicago skryriui 20 dolerių. Už malonią auką dėkojame.

• Santaros Filisteriai Henrieta ir Vytautas Vepštai išvyko ilgai kelionei į Europą. Tikimasi, kad jie susitikis su Santaros nariais, kurie šiuo metu studijuoja Europos universitetuose.

DETROIT

SANTAROS SĄSKRYDIS

Balandžio 26-27 d.d. Detroito, Western YMCA patalpose, 16.1 Clark, įvyks Lietuvių Studentų Santaros studijų dienos. Pagrindinė mintis — Tautinis sąmoningumas ir jo kovos dvasia.

Seštadienio programa prasidės 10:30 val. su Vyt. Kavolio paskaita "Tautinis sąmoningumas". Prelegentas yra baigęs sociologijos studijas bakalauro laipsniu Wisconsin universitete, vėliau Harvardo universitete įgijęs magistro diplomą ir dabar ten pat besiruošias daktaro laipsnui. Visuomeninė veikla, o ypač savo publicistika jis užima pirmąją vietą jaunųjų kultūrininkų tarpe.

1 val. inž. Z. Rekašius praves pranešimų ciklą visuomeninės veiklos reikalais, kuriame dalyvaus inž. V. Adamkavičius, G. Gedvila ir E. Zabaraukaitė.

Sekmadienį, 12:30 val., apie individualizmo reikšmę kalbės Dr. Julius Kaupas. Jis yra baigęs medicinos studijas Vytauto Didžiojo universitete, o čia Amerikoje įgijęs sunkiai pasiekiamą psichiatrijos specialisto laipsnį. Vokietijoje Tuebingeno ir Freiburgo universitetuose tris metus studijavo literatūrą, filosofiją ir meno istoriją. Žinomas kaip rašytojas. 1947 m. Vokietijoje buvo išleistas jo "Daktaras Kripštukas pragare", o dabar spaudai atiduotas naujas rinkinys "Saulėgrąžos mėnulio šviesoje".

Sąskrydžio programa atdara visiems.

S.

Kelionė į Pacifiko kraštus (24)

Atgal pro Aucklandą

JUOZAS J. BACHUNAS, Sodus, Michigan

Nuo Sydnejaus ligi Aucklando (Naujoje Zelandijoje) yra 1280 mylių tiesių keliu, ir kelionė laivu užtrunka apie pustrėčios dienos. Plaukiame laivu SS Monterey, — tai tikras brolis SS Mariposa laivo, visiškai toks pat ir statytas tais pačiais metais.

Prasideda įprastas laivo gyvenimas, bet juo mažiau besidomiu, o mėginu sutvarkyti savo gausius įspūdžius iš viešnagių pas Australijos lietuvių. Taip nejuočių aiteina sausio 6 dienos rytas, pusryčiaujame ir skubame atgal susitvarkyti reikalingus dokumentus išlipimui į Aucklando uostą. Apie 10 val. į mūsų laivo kambarį staiga atvyksta p. Česlovas Liutikas, kuris ir aną kartą pats pirmasis buvo nusistatęs. Nupasakojimo mums numatyta dienos programą ir, ką čia daug kalbėti — tuojau pradėjome ją vykdyti.

Pirmiausia jūros kelionės monotoniškumui išlaikyti nuvažiavome į rožių daržą, kur žydi galybės visokiųjų rožių rožių. Ot, pagalvojau, tai būtų šventė dr. S. Biežiui iš Chicago: jis čia daug ką galėtų pamatyti, nes yra didelis rožių mėgėjas ir augintojas... Nors diena buvo graži ir saulėta, bet nei iš šio, nei iš to pradėjo lyti, kaip dažnai būna tropiniuose kraštuose. Pasislėpėm parko uždangose, o paskui pasivaikščiodami nuėjome lankyti netoliese gyvenančių lietuvių.

Pirmiausia sustojome pas ponus Paplauskus. Paplauskas yra N. Zelandijos Liet. Bendruomenės Krašto valdybos narys, o ponia Paplauskienė apylinkės išdėtininkė. Jų sūnus lanko lietuvių sekmadienio mokyklą ir gerai skambina pianinu. Mūsų prašomas, jis paskambino čia pat ketletą lietuviškos muzikos gabelių. Ten pat radome atostogaujančius pp. Čepulius iš Hamilton, N. Z., apie 80 mylių nuo Aucklando. Čepulis turi keturių asmenų šeimą ir netrukus ketina iš N. Zelandijos persikelti į Toronto, Kanada. Čepulis yra plačiai apvažiinęs N. Zelandiją, matęs daug gero ir blogo ir, nors

šiuo metu sakosi pusėtinai įsigyvenęs, visvien nutaręs persikelti Kanadon. Jis buvo nutaręs tą pačią popietę grįžti namo į Hamiltoną, bet pasiliko, kai paprašiau, kad užgaitų ir vakare atvyktų pažūrėti lietuviško Margučio filmo.

Paviešėję pas Paplauskus, traukėme toliau pas N. Z. Liet. B-nės Krašto valdybos kasininką p. Grigaliūną, kuris gerai įsitaisęs, turi didelį namą ir mus pavaišino savo augintoms šviežiomis braškėmis. Po to grįžome į laivą poilsui.

Po 6 val. vak. mus atvyko pasiimti Mitkevičius, Liutikaitė ir Mitkevičiūtė ir nugabeno į salą, kur turėjo būti rodomas Margučio filmas. Mano žmona kiek negalavo ir likosi laive toliau ilsėtis.

Salėje buvo susirinkusi beveik visa Aucklando lietuviškoji kolonija, apie 50 asmenų. Taipgi buvo apsilankęs senas imigrantas, buvęs jūreivis p. Random su žmona, taipgi didelis lietuvių bičiulis St. Patrick parapijos klebonas kun. Current. Parodžiau Margučio filmą, o paskui padariau ilgesnį žodinį pranešimą apie Amerikos lietuvių gyvenimą ir pagaliau — apie Australijos lietuvių gyvenimą (nors ir ne "australias", bet dabar jau buvau laikomas, kaip gerai su juo susipažinęs ir galis šį tą pasakoti). Filmas, jo lietuviškumas, dainos ir žodžiai, atrodo, labai patiko Aucklando lietuviams. Po to, sekė jaukus užkandis ir pasikalbėjimai. Sunku buvo skirstyti, bet atėjo vėlus vakaras, ir teko visiems vykti į namus, o man į laivą.

Kitą rytą atvyko Č. Liutikas ponios Petrošienės automobiliu su jos dviem sūnumis, kurie norėjo apžiūrėti mūsų laivą, ir po to pradėjome lankyti kitus Aucklando lietuvius. Pirmiausia sustojome pas poniją Petrošienę, kuri turi nuosavą namą ir labai skoningai jį yra įrengusi. Lietuvoje ji baigusi ekonomijos mokslus, kartu su p. Lapšiu, kuris dabar gyvena Adelaidėje, Aus-

traliijoje. Dabar dirba vienoje didelėje firmoje, kaip moteriškų naktinių rūbų naujų madų kūrėja-piešėja. Gerai uždirba, augina du sūnus, mokytojausia lietuviškoje sekmadienio mokykloje, pati gera pianistė, ir vienas sūnus puikiai skambina, visi patenkinti, ir tai labai maloni, patvizinga lietuviška šeima. Deja, ponija Petrošienė yra našlė (gal man ir nereikėtų to sakyti, bet... tai auksinė proga viengūnams!). Ji planuoja kada nors atvykti atostogų į Jungtines Valstybes, ir tikrai būtų malonu vėl ją susitikti.

Tada išvykome pas p. Medžiauskienę, kuri yra medicinos slaugė, turi gerai atremontuotą namą pakrantėje ir, išnuomodama daug kambarių, turi neblogas papildomas pajamas. Paskui p. Petrošienė nuvežė mums parodyti fabriką, kuriame ji dirba. Atostogų laiką jis buvo uždarytas, bet ponija turėjo raktus, ir mes galėjome pamatyti daug idomių tos drabužių pramonės dalykų. Tada užsukome pas p. Paukščius, kuris dirba tekstilės fabrike, turi pagal specialų užsakymą pasistatydinęs tikrai modernišką namą ir dar laisvą sklypą kitam. Jis siunčia linkėjimą p. Repėkai, Brooklyn, N. Y....

Tada jau grįžome pas Liutikus pietums, kur ponija, dukters talkininkaujama, jau laukė. Liutikas mums aprodė savo didelį turtą — visokių pašto ženklų rinkinius, taip pat iškarpi rinkinius ir galybės knygų. Idomu buvo apžiūrėti.

Detroito L. K. Mindaugo draugovės skautai, laimėję krepšinio ir stalo teniso žaidynes prieš Vytauto Didžiojo skautų draugvę Clevelande.

Liutikas čia yra stambus ir veiklus kultūrininkas, (kaip Melbourne, Australijoje, p. Krausas), visuomeninio N. Zelandijos lietuvių darbo judintojas, nepailstąs žmogus. Gerai įsikūręs, turi gražų namą, pirminkauja N. Zelandijos lietuvių bendruomenei ir taipgi Baltų (bendram lietuvių, latvių ir estų) klubui, įeina ir į kitų organizacijų valdybas. Jis prašo lietuviškų plokštelių ir knygų Bendruomenės knygynui, jo adresas: Mr. Č. Liutikas, 75 Burnley Terrace, Mt. Albert, New Zealand.

Su mumis kartu pietavo p. Mitkevičius, tai popiet čia pat per gatvę nuėjome apžiūrėti jo sodybos. Gražus namas, sodelis ir gėlynai. Duktė lanko sekmadienio mokyklą. Paskui jau Mitkevičius su savo automobiliu mus vežiojo pas kitus lietuvius. Susidarė dvi mašinos, ir vykome toliau visi, kaip kokie kalėdininkai, kieminėti. Aplankėme Reinertus, kurių duktė gera šokėja, prizai išdėstyti ant pianino, ji pastoviai dirba valstybinėje turizmo sąjungoje ir kartais patį vadovauja ekskursijoms. Iš jų nuvažiavome pas Pinkus. Jų gražiamame name būna sekmadienio mokykla, ir jų pačių trys vaikai tą mokyklą lanko. Pinkus gerai įsikūręs, namas be skolų, didelis, turi nuomininkų. Jis pats dirba skerdyklose ir gerai uždirba.

Ponai Pinkai siunčia linkėjimus kunigui Vincui Tikuišiui ir tetai Tikuišienei, taip pat Pranui Lembertui į Bostoną, muz. Marjuišai į Hartfordą, Conn... Linkėjimai p. Karveliui nuo pp.

BENDRUOMENĖS RINKIMAI PRIVALO JUNGTI, BET NE SKALDYTI

VYRIAUSIA RINKIMŲ KOMISIJA TURETŲ PASKELBTI KIEVIENOS APYLINKĖS RINKIMŲ REZULTATUS

Rinkimuose reikia gausiau dalyvauti

Ateinantį sekmadienį, balandžio 27 d., bendruomenės nariai eis prie rinkiminių urnų paduoti balsus už kandidatus į JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybą ir į Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimą. Antrieji Bendruomenės Tarybos rinkimai (pirmieji rinkimai atstovų į Seimą) rodo, kad Lietuvių Bendruomenės idėja prigyja ir giliau leidžia šaknis Amerikos lietuvių visuomenėje. Bet platus bendruomenės tautiniai ir kultūriniai uždaviniai reikalauja didesnių visuomenės tautos ir paramos. Todėl paskelbtuose rinkimuose turime

gausiau dalyvauti, parodyti didesnę pasitikėjimą organizacija ir suteikti daugiau ryžto ir drąsos tiems, kurie bus išrinkti ne lengvom pareigom.

Rinkimai turėtų parodyti visų mūsų didesnį norą bendram lietuviškam darbui. Jie neprivalėtų skaldyti, bet daugiau jungti įvairių politinių įsitikinimų lietuvių didžiajam uždaviniui — tautinei gyvybei išlaikyti. Bent į bendruomenę turėtumėm eiti palikę partines aistras ir ambicijas už durų.

Jei į rinkimus žiūrime, kaip į vieną svarbiųjų priemonių bendruomenei stiprinti, tai patys rinkimai ir jų eiga neturėtų įnešti nepasitikėjimo krisių pačia organizacija. To išvengsime, jei patys rinkimai bus įvykdyti teisingai, neprasizengiant priimtoms rinkimų taisyklėms ir demokratinių rinkimų dėsniams. Svarbiausia, jog nebūtų sudaryta pagrindo bet kokiame abejotumui teisingais rinkimų duomenimis.

Taip tardamas, neperšiu minties, kad gali atsirasti nesąžiningumo rinkimų procese ar balsų skaičiavimuose. Tačiau teisingais rinkimų rezultatams nustatyti pavojus gali išlįsti. Tokį pavojų gali sudaryti klaidos ar paklaidos sudedant kandidatų balsus, gautus atskirose rinkimų apylinkėse. Blogiausia, kad tokios klaidos gali būti nepastebėtos, vadinasi, ir likti nepataisytos.

Tokiom balsų skaičiavimo klaidom išvengtų Amerikos lietuvių didžiosios organizacijos prakti-

kuoja gerą būdą: jos skelbia spaudoje kiekvienos rinkiminės vietovės balsavimo rezultatus. Todėl, ar netikslinga būtų ir Lietuvių Bendruomenės Vyriausią Rinkimų Komisiją pasiekti tuo pavyzdžiu ir paskelbti spaudoje balsų skaičiavimo pilną protokolą. Iš jo turėtų būti matyti, kiek už kiekvieną kandidatą buvo paduota balsų kiekvienoje atskiroje rinkimų apylinkėje ir kiek kiekvienas renkamas kandidatas gavo iš viso balsų.

Tuo būdu visom rinkimų apylinkėm būtų suteiktas galimumas pačiom patikrinti, ar Vyriausią Rinkimų Komisiją, užrašydama gautus apylinkių rinkimų duomenis, nepadarė klaidos, ar visus balsus užskaitė, ir jei būtų atmetimų, tai kokių, kiek ir kokios yra tų atmetimų priežastys.

Pateikus balsų suskaičiavimo duomenis viešai kontrolei bus užkirstas kelias bet kokiame abejotumui rinkiminių duomenų tikrumu. Teisingumas ir atvirumas daugiau atvers kelią didesniai visuomenės pasitikėjimui bendruomene, kas, be abejo, galės pasitarnauti pačios organizacijos augimui ir naudai.

Antanas Sodaitis

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI.

Kada jūsų namai arba rakandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, krepkites P. J. KERSIS, dėl apkaunavimo, ko visada reikalauja apdraudros kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS,
609 Society for Savings Bldg.
Telef.: MAIN 1-1773
Rezidencija: PENINSULA 252

METROPOLITAN OPERA

PUBLIC HALL • APRIL 21 to 27

Apr. 21—Eugene Onegin	Apr. 25—Barber of Seville
Apr. 22—Madama Butterfly	Mat. 26—Don Giovanni
Apr. 23—Samson et Dalila	Eve. 26—Otello
Apr. 24—Aida	Mat. 27—Faust

TICKETS \$1, \$3, \$4, \$5, \$6, \$7, \$8 — NO TAX

NORTHERN OHIO OPERA BOX OFFICE

UNION COMMERCE BANK — EUCLID AT 9TH

ISTRAUKA IŠ ROMANO

ANŠLAVS EGLITIS

Žmogus nuo mėnulio

Naktį blogai miegojęs, Gediminas pakilo vėlokai, piktas ir nekalbus, kaip visuomet, kai laukdavo modelio. Jam besitvarkant apie dažus ir drobes, Anda laikėsi nušaliai. Kai kurių dažų trūko, ir, prieš išėdams jų nusipirkti, jis primygtinai prisakė Andai parnešti iš gelių krautuvės geltonų gladiolių.

Grįžęs vėl popietį ir nesuradęs reikiamų dažų, supranta, buvo dar piktesnis. Pamatęs gėles, jis užpuolė Andą:

— Kodėl tu parinkai šitą biaurią ir aštrią citrinos spalvą? Gladijolės juk turi tokius puikius lūžtančius tonus — rausvus ir išdžiūvusio molio spalvos.

— Anda atsiduso:

— Užtat pirk pats. Aš tau niekad niekuom negaliu įtikti.

— Ir kodėl tu gėles taip negražiai sugrūdai į asotį? Argi tu visai nematai, ką darai? — barėsi Gediminas ir pradėjo gėles retinti. — Kiek nužydėjusių! Galėtum akis

1906 m. gimes, Anšlavs Eglitis, šiandien yra pats produktingiausias ir vienas populiariausių latvių rašytojų tremtyje. Jo kūryba šakojasi į prozą, poeziją ir scenos veikalus.

Anšlavo Eglitio stilius lengvas ir gyvas. Žmonės daugumoje tipingi miestiečiai, paties autoriaus kandidatai, bet taikliai ironizuojami ir beveik visuomet gyvena be ypatingų problemų.

Iš jo paskutiniųjų veikalų pažymėtini: "Karuselė", paties autoriaus iliustruota knyga, apimanti trumpas studijas dienos temomis, ir romanai "Žmogus nuo mėnulio" bei "Aš nebuvau didvyris". Tenka pastebėti, kad paskutinėje, čia paminėtoje knygoje, Anšlavs Eglitis yra gana neobjektyviai ir paviršutiniškai atsiliepęs apie Lietuvį Vietinės Rinktinės kariu.

atverti pirkdama! — ir surinkęs sauja šiek tiek apvytusį žiedų, išnešė juos į virtuvę.

Paskui ilgai vaikščiojo su gelių asočiu po kambarį, padėdamas jį tai ant stalo, tai ant palangės, tai vėl ant knygų lentynos arba grindų, ir vis atsitraukdamas kelis žingsnius ir stebėdamas.

— Ar tu žinai, Gediminai, kuri dabar valanda? — paklausė Anda kiek galėdama ramiau.

— Ketvirta.

— Tu užmiršai, kad penktą ateis ponija Ferguson su modeliu. Ar nereikėtų pradėti ruoštis?

— O kaip tu manai, ką aš dabar darau? — šurkščiai atkirto Gediminas.

Atsiklaupęs jis rūpestingai išlygino kiekvieną apklotą raukšlę, užtiesto ant lovos, paverčiant ją sofa, ir vistikie atrodė kažkuo nepatenkintas. Akimirka pagalvojęs, atsinešė tuščią apelsinų dėžę, uždėjo ant jos pagalvę ir pristatęs prie lovos apklojo apklotu, tuo būdu gerokai praplatindamas sėdėjimo galimybę. Keletą ištemptų drobių atremė į sieną, vieną užkėlė ant stovo, sukaisiojo teptukus į molinį asotį ir išrikiavo dažų tuteles. Paėmęs paletę, uždrėbė ant jos kelias ryškias dažų dėmes, skersai padėdamas peilį. Dažų dėžės Gediminas neturėjo. Jo nuomone, tokias dėžes nešiojasi tik sekmdieniniai teptoriai, dažydami peizažus gamtoje, norėdami pavaizduoti dailininkus. Jis gi savo teptukus ir dažus, sudėtus popierinėje dėžėje, laikydavo dideliame kiaulės odos portfelyje.

— Anda, nieko neveikdama, sukinėjosi po kambarį. Kiekvieną kartą, kai ji ryždavosi padėti, Gediminas šaukė:

— Neliesk! Tu viską tik sugadini.

Jai atsisėdus ant suprovizuotos sofos, Gediminas barėsi:

— Nesuglamžyk apklot! Argi nematai, kad jį ką tik išlyginau.

— Anda išėjo virtuvėn.

— Ar nenorėtum ko nors užkasti? — klausė ji, nes, nieko neveikdama, buvo pralaukus.

— Susimildama, nepradėk tik krapštytis su valgiais! Kambarys prikvips maistu.

— Anda nieko daugiau nebesakė, užsitėpė duonos riekę ir valgė vieną.

Pagalvius viską sutvarkęs, Gediminas išėjo, ir tuojau pat praveręs duris lėtai peržengė slenkstį, lyg nedrąsus svečias:

— Tapytos gėlės nesiderina su gyvym. Reikėtų jų vieton pakabinti kitą paveikslą.

— Anda nejuokais nusigando. Jei Gediminas nutarė pakeisti vieną paveikslą, tai reikš, kad visi bus pakeisti, o tai buvo ne pusvalandžio ir ne valandos darbas. Ir todėl ji visokiais būdais stengėsi atkalbėti.

Gediminas paniūręs trynė ranka smakrą ir pagaliau pasitenkino, pašalindamas tik paveikslą su gėlėmis.

Jis buvo teisus — dabar kambarįje viešpatavo ryški gladiolių spalva.

— Pats geriausias mano darbas, — liūdėnai pasakė Gediminas, mostelėjęs galva paveiklo link. — Nė vienas nėra toks dekoratyvus. Argi tu tikrai negalėjai nupirkti stipresnės lempos, Anda? Šviesa nepakankamai balta, — pridėjo jis po akimirkos.

— Stipresnės neįmanoma pas mus įsukti, — teisinosi Anda.

— Tai tada po vėlnių šitą pionierių lai-

kų kerėplą, — sušnypstė Gediminas ir, sugriebęs ružavą, surauktą gaubtą, išnešė jį, palikdamas apnuogintą stogą, o pačią lempą pridengė dideliu balto popieriaus lakštu.

— Kur mano baltieji marškiniai, — staiga atsiminė jis ir atplėšė rūbines duris.

— Persirengimui tikrai nebėra laiko, — susijaudino Anda.

— Užteks, Amerikiečiai niekad nenorės parodyti, jog laksto paskui kažkokį pabėgėlį dailininką, — ir, susiradęs marškinius, skubiai rengėsi. Anda nepatenkinta žiūrėjo į vyrą.

— Tu daraisi vaikiškas. Puošiasi, lyg jaunas. Kodėl gi mėlynieji marškiniai negeri?

— Todėl, kad balta spalva įneša truputį šviežumo į šitą žiurkių landynę ir neaptemdo paveikslų. O tu? Manai sukūti svečius su šituo nuodingai geltonu rūbu? Juk tu viską kambarįje nužudai! Net gėles. Persivilk pilkuoju.

— Bet, Gediminai...

— Pilką, pilką! Skubėk!

Lyg nelaimei, Anda šį kartą buvo apsiėngusi pati, savo nuožiūra, galvodama, jog geltonasis rūbas derinsis su geltonomis gėlėmis. Bet žinodama, jog ginčytis būtų beprasmiška, ji puolė prie spintos persirengti.

— Taip, — jau ramiau pratarė Gediminas, pakreipęs galvą ir peržvelgdamas kambarį su Anda. — Dabar viskas bendrai jau pradeda atrodyti pakenčiama. Tik sidabrinis auskaras nusikabink. Pamany dar, kad žigonė.

— Tautinius auskarus? Bet tu visuomet sakei, kad jie prie pilko rūbo derinasi.

— Derinasi, kai susitinkame su latviais, bet ne su amerikiečiais, kurie prie tokių papuošalų nėra pripratę. Be to, mūsų vargin-

ga pastogė reikalauja absoliutaus paprastumo.

— Bet amerikiečiai patys mielai apsikabinėja visokiais blizgučiais, net iš paprasčiausios skardos.

— Šiuo metu jie mus vertins tik tiek, kiek mes nebūsime panašūs į juos. Plaukus lygiai suukuok. Ryškiau lūpas padažyk. Skruostus nušluostyk. Dar truputį. Taip. Dabar geriau.

Jis stovėjo viduryje kambario, ir nervingai truktėdavo, sužūžs mašinai arba sutrinkint jį durims. Ir kadangi antroje gatvės pusėje buvo benzino stotis, šitie garsai kartodavosi labai tankiai. Pagaliau aiškiai girdimai mašina sustojo prie durų.

— Atvažiavo! — susimėtė Gediminas, lyg nežinodamas, ar išbėgti pro užpakalines duris, ar eiti pasitikti.

— Klausyk, aš geriau vienas priimsiu jas. Atrodys kvailai, jei sėdėsim čia abu, lyg aukų laukdami.

— Andai pritrūko kvapo:

— Bet juk tu su jomis nesusikalbėsi.

— Kaip nors susitvarkysiu. Jos greičiau išsigąs, išgirdusios tave gerai kalbant angliškai.

— Bet kur man pasidėti?

— Eik į kiną, — Gediminas įbruko Andai apsiaustą ir išstūmė ją pro virtuvės duris į rūšį. Prie durų beldėsi. Gediminas, priėjęs jų atidaryti, išgirdo Andos šnabždesį:

— Šeiminiuk užrakinusį rūbio duris. Aš negaliu išeiti.

— Tai pasidėk rūsyje.

— Tamsioji? Valanda, o gal dar ilgiau!

— Šnabždesį Anda.

— Na, tai eik! — sušnypstė Gediminas ir, perbraukęs pirštais plaukus, atvėrė duris.

Iš latvių kalbos vertė: Z. K.

Dramaturgo Vytauto Alanto sukakčiai

Sprendžiant iš pasirodžiusių knygų, atrodo, jog Vytauto Alanto pirmoje eilėje esama beletristo ir tik paskui dramaturgo, nes beletristikos išspausdinta 5 veikalai, o dramų — tik du: Buhalterijos klaidos ir Aukštadvaris. Tačiau, žinodami, kad Alanto parašyta ne du, bet trys dramos veikalai, vien jau iš skaičiaus sprendžiame, kad dramų kūrybai mūsų rašytojas skiria daugiau reikšmės ir laiko.

Nė viena mūsų leidykla šandien dramų, deja, neleidžia, ir dėl to scenos mėgėjai labai pasigenda veikalų. Laimingai tie, kurie gali pasiekti patį autorių. Šia prasme detroitiskiai džiaugiasi, turėdami savo tarpe šiuo metu patį produktyviausią mūsų dramaturgą Alantą. Jie parodo ne tik Detroito scenoje naujus savo rašytojo veikalus: nuveža juos ir tolimesniems kaimynams — Clevelandui, Čikagai, kur jie visada mielai laukiami ir šiltai priimami. Jau dabar yra aišku, kad Detroitas, turėdamas savo dramaturgą ir režisorių, net ir su mėgėjais aktoriais lietuviško teatro lapuose prilygs Bostonui ar Čikagai, kur susitelkę mūsų autorių elitas.

Per dvidešimt penkerius metus scena yra išvydę apie 10 Alanto veikalų: keturi Lietuvoje, kiti — jau tremtyje. Tuo būdu po Vytauto ir Vaicūno Alantos yra daugiausia daves lietuviškam teatrui veikalų. Gyvos problemos Alanto veikalus daro patrauklius. Štai kad ir meilės bei šeimos laimės, kurios pagrindą sudaro vaikai, problema "Aukštadvario" dramai teikia visuotinumą, nors patys veikėjai dvarininkai šandien nebėra aktualūs. Arba meilė ir vedybinė buhalterija yra problema, kurią jau žemaitė daug kartų įvairiose padėtyse yra sprendusi, — Alanto naujuose personazuose "Buhalterijos klaidoje" iškyla savitu aspektu. Ne be pagrindo ši komedija populiari ne tik mūsų scenoje: ir latviai ją yra pamėgę.

Alanto, kaip dramaturgo, debiutas įvyko 1932 m. rudenį. Valstybės teatrui Kaune pastatė jo "Užtvanką". Praėjo jau 25 metai, bet tie, kurie buvome premjeroje, gyvai prisimename vieningą nuomonę, jog "Užtvanką" tai labiausiai nusisekęs rež. B. Dauguviečio pastatymas. Ir žiūrovai ir kritikai atkreipė dėmesį į veikalo sceniškumą, puikią dramingą įtampą, vykstant konfliktui tarp vyro, pasiaukojančio žmonijos labui, ir jo žmonos smulkių asmeninių įgeidžių.

"Gaisras Lietuvoje", antrasis Alanto veikalas, vaidintas 1934 m. rudenį tame pačiame Valstybės teatre, visiems buvo netikėtas dėl revoliucinių minčių. Tais revoliucininkas — tai mokytojas Sadonis, kovojas su konservatyviais kaimiečiais, nepažįstančiais naujovių. Žmoniško šulinio iškasimas, nusausini-

mas pelkių, nugriovimas lūšnų ir statymas modernių trobesių — jiems atrodo tikra revoliucija. Autorius čia alegoriškai pasitelkia stiprybės iš praeities: per Jonines, atgaivindamas senovinės amžinosios ugnies garbinimą, sukuria laužą, nuo kurio užsidega lūšnos ir to būdu lieka atviras kelias naujovinei statybai.

Jau iš pirmųjų veikalų buvo aišku, kad atėjo savitas autorius į lietuvišką sceną. Ryškūs charakteriai, sumani intriga, gyvi dialogai, pozityvi lietuviška idėja yra tie ramsčiai, kuriais remdamasis, Alantas tęsia ir puoselėja realistinę mūsų dramą, ne-

PADANGŲ GAMINTOJŲ RŪPESČIAI

Dabartiniu metu kiekviena pramonės šaka turi didelių rūpesčių, kaip surasti pirkėją. Tam naudojami skelbimai, agresyvių pardavėjų, tačiau rezultatai mažai. Nedirbąs neturi už ką pirkti, gi dirbąs stengiasi kuo didesnę sumą padėti į banką, nes ką žina, kaip ilgai teks dirbti.

Akrono gumos pramonė turi savų rūpesčių. Iš jų paminėtina bent trejetas. Visos didžiosios padangas gaminančios įmonės karštingai skuba išvystyti tokią vielinę padangą, kuri atitiktų sunkvežimio reikalavimus. Masinės gamybos kol kas dar nesimato, nors laukiama kiekvieno metu.

Reikia atsiminti, kad naują sunkvežimio padangos modelį išvystyti normaliai reikia net keturių metų. Amerikiečių nuostėimui prancūzai jau veik dvidešimt metų dirba vielinė padangų srityje ir yra pagaminę gana geros kokybės padangas. Daugelis norėtų surasti tą padangų paslaptį, tačiau niekam dar nepavyko, nes į Michelin įmonės niekas neįleidžiamas. Ten dirbą darbininkai yra sušikstyti į mažas grupes, kurios žino tik savo darbą ir nieko negali pasakyti apie kitus skyrius. Trumpai tariant, prancūzai moka geriau išsaugoti vielinė padangų paslaptį, negu šis kraštas atominės.

Kita sritis, kuri pareikalauja iš gumos įmonių nemažos rūpesčių ir pinigų, tai automobilių pramonės reikalavimas tylesnių ir švelnesnių padangų. Iki šiol dar niekam nepavyko surasti tinkamo būdo padangų triukšmingumui matuoti. Net moderniausios pramonės nepajėgia tiksliai nustatyti padangų tylumo. Plačiai yra naudojamas trijų ar keturių asmenų komisijos vertinimas. Rezultatai daug priklauso nuo triukšmingumą vertinančio individo asmeninės nuotaikos.

Ta pati padanga vienam gali atrodyti tyli, kitam veik nepakenčiamai triukšminga. Sekančią dieną to paties bandymo rezultatai gali atrodyti priešingai. Kiekvienas automobilio savi-

sivaikydamas ypatingų formos naujovių. Savo, kaip dramaturgo, stilių parodo ne tiek žodžiu, sakiniu ar įmantriomis replikomis, kiek pačiais charakteriais. Pagrindinius veikėjus autorius pasirenka daugiausia iš inteligentų: mokytojų, gydytojų, inžinierių, valdininkų ir pan. Savime suprantama, ir jų kalba toli gražu nebe liaudiška: nestojo rafinuotumo, kai kur tam tikro patosio.

Lietuvių rašytojų vardu linkiu kolegai Vytautui Alantui nelengvomis visų mūsų darbo sąlygomis eiti tolyn ir gilyn tuo pačiu lietuvišku keliu, kuriuo prieš 25 metus įžengė į mūsų sceną.

B. Babrauskas,
Rašytojų Dr-jos Pirmininkas

ninkas pasakys, kad žieminės padangos yra triukšmingesnės už normalias. Tačiau būtų sunku pasakyti, kuri panašios gamybos padanga yra triukšmingesnė ar tylesnė.

Šiuo metu General Motors yra numatęs paleisti į apyvartą apie 400 tūkstančių nylon ir rayon padangų, kuriose medžiaga nebus pažymėta. Tuo būdu norima išbandyti automobilių savininkų reakciją. Kol kas tvirtinama, kad nylon padangos, kurios parduodamos už aukštesnę kainą, yra triukšmingesnės.

Pati naujausia problema yra mažų padangų rinkos užkariavimas. Pastarųjų padangų gamyba kol kas buvo tik lašas jūroje, bet smarkiai auganti ir teikian- ti vilčių ateitį.

Šiandien gaminama keturius kartus daugiau mažų padangų, negu prieš vienerius metus. Šios padangos skiriamos užsieninėms mašinoms. Tačiau, nors dar oficialiai nepatvirtinta, yra žinoma, kad General Motors, Ford ir Chrysler rengiasi pasirodyti su mažais automobiliais ir tuo užkirsti kelią užsienio importui. (Fordas jau paskelbė, kad mažų automobilijų vietoje negamins, o pradės importuoti vokiečių gamybos Ford Taunus modelį. — Red.).

Kada pasirodys nauji automobiliai, automobilių pramonė tės beslepia, tačiau neabejotina, kad prieš Naujus Metus arba greit po jų. Savime aišku, jog reikės ir naujo dydžio padangų. Jos bus gaminamos tų pačių įmonių, kurios gamina didesnes padangas. Veik visi užsieniniai automobiliai yra aprūpinti amerikinių įmonių, veikiančių įvairiuose už-

sienio kraštuose, padangomis. Todėl nebus sunku pritaikyti masinę gamybą ir šiame krašte.

Skačiuojama, kad dabar JAV yra arti pusės milijono užsieninės gamybos automobilių. 1956 metais užsieninių automobilių importuota apie 98 tūkstančius. 1957 metais tas skaičius pakilo iki 207 tūkstančių. Šiemet numatoma importuoti apie 300 tūkstančių, kas sudaro apie 6% visos automobilių prekybos.

Per paskutiniuosius dvejus metus mažų padangų pareikalavimas padidėjo net keturius kartus. Pradžioje pareikalavimas buvo išpildomas, atvežant padangas iš kituose kraštuose esančių fabričių. Tačiau nusidėjęs naujoms padangoms, kurios laiko apie 30-40 tūkstančių mylių daugiau, negu didelės padangos, atsirado didelis pareikalavimas, kuris privertė mažas padangas gaminti vietoje.

Spėjama, kad mažų padangų prekyba šiais metais sieks apie 8 milijonus dolerių ir 1960 metais apie 30 milijonų. Todėl padangų gamintojai labai susirūpinę tos rinkos užkariavimu.

P. J.

PORA ŽODŽIŲ APIE VOLKSWAGEN

Šia proga, iškilus temai apie importuojamus automobilius, gal bus įdomu patiekti keletą skaičių apie vokiško Volkswagen, pagarsėjusio ekonomišku ir Amerikoje bene daugiausiai perkamo importuoto automobilio, veržimąsi į pasaulinę rinką.

Jo gamyba po karo pradėta 1945 m., ir tais metais pagaminti 1,785 vienetai. 1948 metais pagaminta 19,244 ir po valiutos reformos pradėtas eksportas su 4,464 vienetais. 1957 m. pagaminta jau 470,589, eksportuota 269,198.

Gamintojai savo kataloguose pastebi, kad nenumatę keisti automobilio išvaizdos, nes turi tiek daug užsakymų, jog dar eilę metų nepajėgsią jų išpildyti.

Čia užsakytos mašinos tenka laukti apie 9 mėnesius. Reikia suprasti, oficialiai, per autorizuotus atstovus importuotos. Nes, esant didelei jų paklausai, kai kas daro neblogą biznį: perka Vokietijos rinkai skirtą standartinį, pigesnį modelį ir atveža čia pardavinėti jau keliais šimtais dolerių aukštesnėmis, negu oficialios, kainomis. Tuo atveju pirkėjui nereikia laukti, tačiau tie modeliai nėra pritaikyti amerikiniams standartams.

BENDRUOMENĖS ŽINIOS

PRANEŠIMAS ALB TARYBOS IR ATSTOVŲ Į PLB RINKIMŲ REIKALU

ALB Tarybos ir atstovų į PLB Seimą rinkimai įvyks 1958 m. balandžio 27 d. Rinkti turės teisę visi pilnateisiai lietuviai, ne jaunesni 18 m. amžiaus, įtraukti į LB apylinkės rinkimų sąrašus. Į rinkimų sąrašus traukiami tie, kurie yra užsimokėję taut. solidarumo mokestį už 1957 metus.

Tie, kurie iki šiol nėra mokėję taut. solidarumo mokesčio, taip pat yra kviečiami balsuoti ir yra traukiami į rinkimų sąrašus, sumokėjęs taut. sol. mokestį už pilnus vienerius metus, kuris kaip naujai įsijungusio į LB-nę, užskaitomas už 1958 metus.

Rinkimai vykdomi apylinkėse vietinių rinkimų komisijų nustatytomis valandomis. Balsuojama asmeniškai, kitą įgalioti balsuoti negalima.

Rinkikas nepriklausas sritinei LB apylinkėi ir įsiregistravęs centriniame LB apylinkėje balsuoja paštu. Paštu gali balsuoti ir tie rinkikai, kurie dėl ligos, didesnio nuotolio ar kitų svarbių priežasčių numato negalėsiant vykti balsuoti. Šiam tikslui jie, taip pat, iš anksto registruojasi centriniame LB apylinkėje (J. Liūdžius, 1456 West 54 St., Cleveland 2, Ohio), pateikdami įrodymus, duodančius teisę balsuoti.

Centrinės apylinkės rinkimų komisija visiems, įsiregistravusiems balsuoti paštu, nėvėliau kaip 7 dienas prieš rinkimus, išsiunčia balsavimo lapą ir voką. Jei rinkikas įsiregistravęs vėliau, balsavimo lapas ir vokas siunčiami registracijos dieną.

Balsuodamas paštu, rinkikas balsavimo laišką turi išsiųsti ne vėliau, kaip balsavimo dieną.

Vyr. Rink. Komisija prašo visus rinkikus, dar prieš rinkimus, sutvarkyti taut. solidarumo įnašą, kad balsavimo dieną nereikėtų gaisinti laiko.

Vyr. Rinkimų Komisija
1958 m. balandžio 14 d.

MARGUTIS

yra patį seniausią Amerikos lietuvių žurnalą. Jis išleina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

Margučio adresas: 6755 So Western Ave., Chicago, Ill.
MARGUČIO metinė prenumėrata \$3.00.

Peenemiundės baltieji pirštai

TRYŠ DIDIEJI

Mokslininkai karių uniformose

Tarp karių, kurie ateinančiomis savaitėmis privalo būti paruošti frontui, yra daug docentų ir profesorių. Dabartinis jų laipsnis: eilinis, gandinis, vienas kitas puskarininkis. Jų tarpe grandinis Dr. habil. Ernst, Clausthalio akademijos docentas, vienas iš geriausių specialistų termodinamikos srityje.

Vieną dieną, mankštos metu, atvyksta ryšininkas-pranešėjas. Grandinis Ernst turi tuojau prisistatyti pas Dr. v. Braun. Ernst nujaučia apie ką reikalas sukasi: naujasis mesano mišinys. "Duok Dieve, kad Kalle jau būtų padaręs brėžinius", — galvoja jis.

Kalle savo darbą atliko. Kalle yra amnestuotas kalnys iš koncentracijos stovyklos, kurioje sėdėjo už fiurerio įžeidimą. Nors iš profesijos vaistininkas, bet sugeba puikiai braižyti.

Mažame kambary Nr. 18, ketvirtame pastate, Dr. Ernst dar kartą su elektrine skaičiuojama mašinėlė tikrina davinius. Skaičiai atitinka. Jei bandymai gerai seksis, bus galima išgauti papildomą spaudimą.

Po kelių minučių jis įeina į Wernher von Braun darbo kambarį. Tai pirmas kartas kai juodu tiesioginiai susitinka.

Ivairių motorų ir mašinų triukšmas veržiasi kambarin. Daug "deginama", — kartais iki dvidešimt raketų pečių per dieną. Tai vadinamas bandomasis pečių deginimas.

Deginant pirmą kartą naujai pagamintas krosnis (labai didelio atsparumo karščiui reikalaujanti V-2 variklio dalis), iki 60 procentų būna jų netinkami. Atlaikiusios šį bandymą vėl paruošiamos ir tikrinamos — deginamos antrą kartą. Dažniausia iš jų vėl tenka apie 40% išrūšiuoti. Likusios yra tinkamos šaudymui.

Tiems kontroliniams deginimams suvartojama nepaprastai dideli kiekiai alkoholio. Vis didėjant bulvių trūkumui, imta ieškoti naujo tinkamo kuro. Todėl šandien Dr. Ernst ir pakviestas pas Wernher von Braun.

Naujas kuras V-2 ginklui

— Bernhard mums pranešė, kad Čekioj stovi paruošta 10,000 tonų mesano. Prašau jus, kaip galima greičiau, apskaičiuoti mišinio santykį, kad mes nebūtume priklausomi nuo alkoholio — kalba Braun.

Grandinis akimirka svyruoja. Jis stovi prieš "pusdievį" von Braun. Jis yra susijaudinęs. Jo studentiški randai apatinėje lūpoje ir kaktose parausta. Bet palengva netikrumo jausmas apleidžia grandinį, kurs dar ką tik aikštėje buvo mankštinamas. Dabar jis mokslininkas, aiškinas chemijos formules.

Taip gimsta naujas kuras V-2 ginklui. Besibaigiančios bulvių atsargos, iš kurių gaminamas alkoholis, privertė ieškoti išeities. Tamsiai rudas skystis iš rudųjų anglių kasyklių Čekioj, kuris niekam netinka, pridėjus deguonį duoda naują energijos šaltinį pirmajai didžiajai raketai pasaulyje. Sutaupoma daugiau kaip trečdalis spirito. Tačiau mesanu varomas V-2 nebebuvo kare panaudotas.

Nuo posėdžių, šaudymo bandymų ir tyrimų atliekamų laiku Wernher von Braun dažnai stovi Peenemiundės "muziejuje". Čia renkamos ir tiriamos dalys, kurios surandamos šoviniams per anksti sproguos ar ore "subyrėjus". Dažnai kaltas būna klaidingas mišinio santykis. Jei ventiliuosis paduodami skystys į kiekiai nėra visai tikslūs, raketa sprogs, dar prieš pasiekiant normalų greitį.

Dėl tų perankstyvų sproginų iškilo nemažas ginčas tarp Rossmann ir Dornberger. O gal jie įvykdavo dėl to, kad Peenemiundeje vartodavo du kartus degtinę krosnis? Nors tie sproginai buvo nemalonūs, bet vis dėlto ne visuomet neiškūš. Bet paslaptimi liko "subyrėjimai"—sproginai ore, raketos kelio paskutinėje dalyje, jai vėl pasiekus žemės atmosferą.

Niekas negirdi skrendant

V-2 skraido patenkinamai. Bandymuose pasiektas "rekordinis nuotolis" — 340 kilometrų. Gamyba sparčiai žengia pirmyn. Zeppelin dirbtuvės Friedrichshafene gamina šovinio sienas. Turbinos ateina iš Tirolio. Thüringioj ir Peenemiundeje "deginami" varikliai-krosnys. Požeminės dirbtuvės žemutinėje Saksonijoj V-2 sumontuojama ir galutinai paruošiama.

Prieš panaudojamos V-2 apšaudyti Angliją, Tucherler šile pravedami šaudymo bandymai. Be garso krisdamas sproges šovinis išmuša 17-25 metrų pločio ir 12-15 metrų gilio duobes.

V-2 krenta į Londoną

Olandas Jochus Breugher žiūri pro langą. Jis temato didelės kartono įmonės aprūkusią sieną. Įmonė senai neveikia. Sienai pasibaigus, tartum pro plyšį, matosi dalis fabriko geležinkelio. Jau kelios savaitės jame vyksta judėjimas. Vokiečiai atgabeną daug pakrautų vagonų, bet visi rūpestingai uždangstyti. Netruksta ir vagonų-tankų. Pastarieji ypatingai saugomi.

1944 metų rugpjūčio mėn. 8-tos dienos ankstyvas rytas. Breugher vienu šuoliu atsiranda prie lango. Jį pažadino užesys-šnyptimas, daug stipresnis, negu dešimt garvežių iš karto leistų savo katilų garus. Bet Breugher nieko nemato: viskas taip, kaip ir kitomis dienomis...

Diemį ir pusę minučių vėliau Londone pasibaisėtinas vaizdas: netoli Picadilly Circus bėga panikos apimti žmonės gelbėdami savo gyvybes. Ką jie matė yra baisu, nesuprantama. Gatvės sankryžoje stovėjo pilnas autobusas, šalia keletas automobilių, laukiančių žmonių būrelis. Staiga toje vietoje atsirado milžiniška duobė. Griuvėsiuose žuvusieji. Niekas negirdėjo krentančios bombos. Niekas nematė ir negirdėjo V-1, kuri jau 38 dienas kelia į Londoną. Kas įvyko?

Vakare vokiečių radijas kariuomenės pranešime paskelbia: Anglija pradėdama apšaudyti V-2. Pirmoji raketa pakilo iš fabriko kiemo, kurį pro savo langą mato olandas Jochus Breugher. Jis gyvena Wassenaar vietovėje, netoli Den Haag.

(Bus daugiau)

Nedelsk nė vienos dienos, bet šandien pat siųsk 1 dolerį ir užsisakyk metams jau aštuntus metus šiame kontinento einantį iliustruotą humoro-kritikos žurnalą

PELĖDA

Išleina kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn. Rašykite dar šandien: PELEDA, 231 Wallace Ave. S., Welland, Ont., Canada.

RAUDONIEJI VIDURAMŽIAI

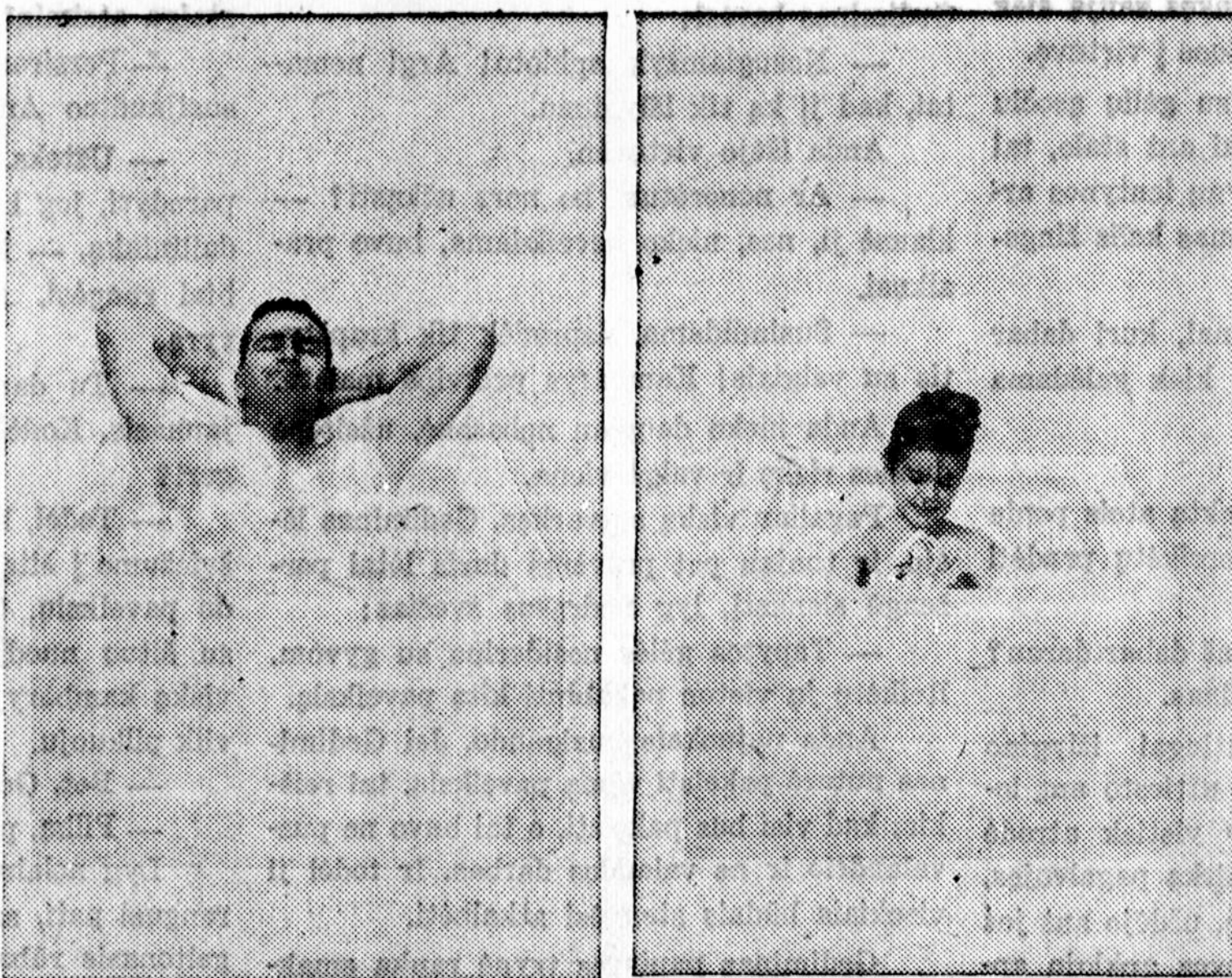
TAI YRA
DVIDEŠIMTOJO AMŽIAUS VIDURIO
RAGANŲ MEDŽIONĖS

KRONIKA

P A R A Š Ė

JONAS GIRDŽIUS - KLAUSUTIS

Knyga jau gauta Dirvoje. Ji yra 300 psl. ir kaštuoja po \$3.00, gi kietais viršeliais \$3.50.
Dirva yra vienintelis jos platintojas JAV. Prašom knygą tuoj užsisakyti, kad galėtume artimiausiu laiku išsiųsti.

VIENAS MAUDYMASIS PO KITO

Vanduo karštis su greitu AUI-40 Gaso Vandens Šildytuvu

Vienas maudymasis po kito, jei tik norite. Naudokite ir skalbiama mašiną tuo pačiu laiku! AUI-40 GASO Vandens Šildytuvą šildo daugiau vandens ir greičiau, negu jūs naudojate.

Daugiau karšto vandens — ¼ kainos!

Tiksliai Gasas duoda šį puikų vandens patarimą... ¼ kitų kūrų kainos. Ir AUI-40 GASO Vandens Šildytuvą kainuoja mažiau pirkti...

istatyti... išlaikyti. Pamatykite savo plumbertį ar gaso reikmenų prekybininką.

Pasirinkite iš šių garsių rūšių:

Mor-Flo • Alumilux • Ruud • Rex • Rheem • Sears-Homart • Coleman • Permaglas

THE EAST OHIO GAS COMPANY

DIRVOS VAKARAS-KONCERTAS

Ivyksta gegužės mėn. 24 d. Slovenian Auditorium salėje.

Programa bus įvairi ir labai įdomi. Su eile meninių pajėgų dar taramės, bet jau aišku, kad dainuos televizijos dainininkas Arnoldas Vokietaitis, savo kūrybą skaitys rašytojas-humoristas Antanas Gustaitis.

Visus clevelandiečius ir visus Dirvos skaitytojus kviečiame iš anksto tam vakarui-koncertui rengtis. Mes laukiame svečių ir iš toliau, nes tuo laiku keliai jau bus geri, o šeštadienio vakaras ilgas... Bus proga susitikti, pabendrauti, senas pažintis atnaujinti ir naujas sudaryti.

SKAUTAI

• LSS IV-os Tautinės Stovyklos org. komisija, Clevelande, išsiuntinėjo JAV ir Kanados rajonų vadams, vadeivoms ir tautininkams pranešimą Nr. 3. Vadovų žiniai perduodami komisijos nutarimai apie TS vietą, laiką, TS santvarką, maitinimo organizaciją, stov. mokesčių ir TS programas.

TS bus rugp. 15-30 d. Highland Recreation Area parke, Pontiac, Mich., kaimynystėje. Ją sudarys trys savarankiškos stovyklos: Sesių, Brolis ir skautų šeimų stovykla. Stovyklos mokesčiai vienam asmeniui dvi savaitės — \$30. Registruojantis, iki liepos 1 d. įmokama \$3, o likusieji atvykus stovyklon.

Prie pranešimo išsiuntinėtą žinių lapą tautininkams, tautininkams, vykstančiųjų į TS statistinėms žinioms surinkti. Žinios atsiunčiamos Rajonų Vadams ir TS org. k-jai ligi geg. 15 d. K-jos adresas: v. s. Pr. Karalius, 484 East 123rd St., Cleveland 8, Ohio.

• "Sk. Aido" vajeus varžybų komisija paskelbė laimėtojus. Vienetų tarpe pirmąją Vyr. skautų būrelis Omaha, Nebr., surinkęs 210 taškų. Joms pripažinta 3-ji vieta. Pavienių platinimų tarpe laimėtojai tapo: 1) ps. D. Keršienė, Toronto, — 370 taškų; 2) vyr. sk. M. Grigaravičiūtė, Chicago, — 225 tšk.; 3) ps. Vl. Bacevičius, Cleveland, — 211 tšk.; 4) s. v. sl. R. Marcinkevičius, Worcester, — 138 tšk. ir 5) ps. J. Trečiokas, Hamilton, Ont., — 110 tšk. Laimėtojams išsiuntinėtose vajeus taisyklės numatytos dovanos.

• LSB JAV Vidurio Rajono vadeiva ps. A. Banionis Jubilėjinėms Skautavimo Varžyboms rajone vesti, skatinti ir prižiūrėti sudarė Rajono Varžybų Komisiją (RVK). Jon įeina pats vadeiva ir tuntu bei vietininkų atstovai: s. Br. Gurėnas — Baltijos Jūros t. Chicagoje, j. s. Vl. Petukauskas — Pilėnų t., Clevelande, ps. J. Paruškevičius — Lituanicos t., Chicagoje, ps.

Neolituanų rengiamam pobūviui pakvietimai prie jėimo nebus pardavinėjami, todėl juos reikia iš anksto įsigyti. Pakvietimai gaunami pas visus korporantus.

Juožas Mikonis

paskutinę egzaminų sesiją išlaikė real estate brokerio egzaminus ir artimiausiu laiku Clevelande atidarys savo įstaigą.

Pijus Dabrila

atidaro naują maisto, delikatesų ir kitų prekių krautuvę 12623 St. Clair Ave. Krautuvė pradės veikti už dviejų savaitių.

Antanas Kavaliūnas,

vykdydam Opera Derby konteste, laimėjo dovaną — biletus į šią savaitę Clevelande vyksiančius Metropolitan opera spektaklius.

Čiurlionio Ansamblio koncertas

Gegužės 4 d., sekmadienį, 7 val. vak. Čiurlionio Ansamblis duos Clevelande dar negirdėtą dainų programą, kurią su dideliu pasisekimu atliko Chicagoje. Koncertas įvyks Severance Hall mažojoje salėje (430 vietų).

Koncerte su ansambliu dalyvaus solistės Juzė Kristolaitytė ir Aldona Stempužienė.

Bilietus galime gauti Dirvoje.

PATIKSLINIMAS

Dirvos 39 Nr., sporto šventės paminėjime, iškritus eilutei, įsibrovė klaida, iškreipianti tekstą. Turėjo būti: "motery dvejetas — S. Kasperavičiūtė ir A. Urbanaitė, mišrus dvejetas — S. Kasperavičiūtė ir Pr. Gvildys".

Alg. Vaitiekaitis — Baltijos t., Detroito, ps. St. Ilgūnas — Rochesterio v-jai ir sk. vytyt J. Šarka — Omahos v-jai.

• Vyr. sktn. P. Jurgėla atsidėjęs dirba prie stambiaus veikalo "Lietuviškoji Skautija". "Mūsų Vyčio" žiniomis, pernai jis buvo pasiskolęs iš Marijanopolio skaityklos 1937-40 m. "Skautų Aido" komplektus, kur rado daug medžiagos savo veikalui. Knygos reikalu buvo applankęs LSS Tarybos Pirmios pirmin. v. s. V. Čepą. Ten aptarė knygos leidimo perspektyvas ir kartu pasitiksino kai kuriuos faktus iš Lietuvos skautų veiklos.

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352
Atidaro nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMASINŲ TAISYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinų dalių įdėjimas.

Parduodami amžini automobiliai.

24 hours towing.

Dienos telef.: HE 1-6352.
Nakties telef.: LI 1-4611.

East Ohio Gas Co. vykdė Mrs. Ohio konkursą. Jį laimėjo Mrs. William G. Giesse iš Clevelando. Nuotraukoj ją vainikuoja Ohio Gubernatoriaus žmona Mrs. O'Neill.

Juožas Macijauskas, senas Dirvos skaitytojas, džiaugiasi sulaukęs naujo, jau septinto anūko.

Jis visus 3 savo vaikus yra išleides į aukštąją mokslo. Visi vaikai ne tik gražiai lietuviškai kalba, bet taip pat skaito ir rašo.

JUMS CERI NAMAI

Eddy Rd. — St. Clair. Įmokėjimas \$1,500. 4 miegami kambariai, 1 šeimos namas, gaso šildymas, garažas, gražus sklypas.

2-jų šeimų namas, labai geram stovyje, nauji gaso furnace, garažai, arti susisiekimo.

RAY NAUSNERIS.
Namų prekyba; namų, baldų ir auto-mašinų apdauka.
11809 St. Clair
UL 1-3919 LI 1-9216 (33)

SAUGU IR LABAI ERDVU

Tai yra gyvenimas Richmond Heights. Dar turime 8 namus likusius ant Swetland Blvd. Šie namai turi didelius salonus, valgomuosius, virtuves su įstatytais kėpimo ir virimo elektriniais peiliais; atskiras šeimos kambarys, 3 arba 4 miegamieji, du garažai prijungti prie namo, viena su puse arba dvi su puse vonios. Sklypai 75 pėdų pločio ir 150 pėdų ilgio. Šie namai yra dviejų aukštų. Galima šiuos namus manyti kiekvieną dieną tarp 1 val. ir 5:30 val. Kainos yra nuo \$22,900.00 iki \$24,700.00. Važiukite Euclid Ave. iki Richmond Rd. Pavažiavus Richmond Rd. sukiti kairėn į Swetland Blvd. Šia ir yra modelio namas.

J. A. GRICIUS Realty
19715 CHEROKEE AVE.
Netoli Naujosios Parapijos
Telef. IV 6-0811 arba AN 1-0249

PRANEŠAMA... NATIONWIDE'S naujas

ŠEIMOS DRAUDIMAS

Vienas gyvybės draudimas padengia visą jūsų šeimą... net automatiškai kiekvieną naują prisidėjusį (po 14 amžiaus dienų) NE KIEK NEPADIDEJANT už mokamą vieną draudimą!

Skambinkit:
PAULINA MOZURAITIS,
Agentas
SK 1-2183

Maloniai kviečiame atsilankyti į rengiamą
Clevelando Ateities Klubo vakarą

SAMOKSLAS PRIEŠ SAVUOSIUS

KURĮ VAIDINS

DETROITO DRAMOS MĖGĖJŲ
SAMBŪRIS

VAIDINIMAS ĮVYKSTA

1958 m. balandžio 26 d. 7 val. vak.

LIETUVIŲ SVETAINĖS SALEJE

VAIDINIMUI UZSIBAIGUS SOKIAI.

Clevelando Ateities Klubas

Z. V. Rekašius,

Tautinės Sąjungos centro valdybos spaudos komisijos narys praėjusį savaitgalį lankėsi Dirvos redakcijoje ir pas savo artimuosius Clevelande.

Clevelando Pilėnų tunto

S. Daukanto sk. vyčių būrelis turėjo naktinę iškilą vėšion pavasario gamton. Daukantičių būrelis atlikęs tradicines apeigas, sk. vyčio žodį davė Vytautas Malcanas. Jis šiuo metu patraukė dėdės Samo kariuomenės atlikti savo prievolę.

Juožas Andriusaitis ir Antanas Kaitis

prieš Antrąjį Pasaulinį karą gyvenę Clevelande, yra ieškomi giminių iš Lietuvos. Prašo atsiiepti šiuo adresu: Vilkauskis, Augolų apylinkė, Vokiškėlių km., kolūkis "I komunizma", Bernotaitis Aleksandras J.

KĄ REIŠKIA JĖZUS KRISTUS ŽMOGUI?

Kiekvienas asmuo pripažįsta Jėzų Kristaus istorinį buvimą pasauly, kai jis rašo metų skaičių. Kristaus gyvenimas buvo toks nuostabus, kad žmonės nebuvo patenkinti Jį priimti kaip paprastą pranašą arba mokytoją.

Nė vienas negyveno kaip Jis, darydamas tik gerą. Nė vienas nemirė kaip Jis, sakdamas apie savo prieštus: "Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino ką jie daro". Bet kiti numirė už gražius idealus. Koks buvo Jėzaus skirtingumas?

Visi žmonės, kurie miršta pasilieka kapuose. Kapas negalėjo sulaukyti Kristaus. Jo prisikėlimas yra visų svarbiausias faktas, apie kurį liudija verti pasikėlimo liudininkai. Jis yra vienintelis Išganytojas; esu užtikrintas, kad Jis yra Dievo Sūnus.

Jis pats sakė: "Kas klauso mano žodžio ir tiki tam, kurs yra Mane siuntęs, tas turi amžinąjį gyvenimą ir neina į teismą, bet iš mirties pareina į gyvenimą. (Jono 5:24). Toliau Jis sako, "Aš esu keltas, tiesa ir gyvenimas. Nė VIENAS NEATEINA PAS TĖVĄ, KAI TIK PER MANE" (Jono 14:6). Nė vienas kitas religijos vadas gali taip patvirtinti. Jis yra gyvas, ir už tai, galime per Jį eiti pas Tėvą. Tik per Jį galime apturtėti savo sielos išganyką ir ramybę.

Kodėl man reikia apie tai rašyti? Už tai, draugai, kad mano nuomonėje, mūsų tautiečiams reikia skelbti grynąjį, atgaivinantį Evangelijos žodį. Mes per daug esame girdėję apie tikybą ir politines reformas. Grįžkime prie Kristaus ir Jo žodžio. Aš taip rašau už tai, kad mylių Jėzų Kristų, nes Jis pakeitė mano gyvenimą, man suteikė išganyką, ir nebeturiu baimės dėl ateities. Skelbia:

WILLIAM SHIMKUS
1077 East Wallings Rd.
Brecksville, Ohio

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

JUOZO KAMAČIO IR JONO BALEIKOS,

ST. CLAIR SHOE STORE,
12915 St. Clair Ave.
Batų ir odos parduotuvė, didelis batų pasirinkimas ir žemesnės kainos negu kitur.

Siuntimui į Europą duodama nuolaida.

Batų taisymas paimamos ir pristatomos į namus be mokesčio.

Darbo val.: nuo 9 v. ryto iki 1 v. v.

Telefonas: GL 1-5875, buto — GA 1-7658.

THREE WAY PAINTING CO.

Lietuviška įmonė atlieka įvairius naujų ir senų namų dažymo ir dekoravimo darbus iš lauko ir viduje.

Lietuviams darome nuolaidą.
J. ir E. Ignatavičiai
677 E. 128th St. Tel. MU 1-8368

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525
Antroji mūsų krautuvė yra
1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551
Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausių mėsos produktus.

Kreipkitės į mus a būsit patenkinti

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCINIA: PENNSULA 2621

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairuose apdraudose-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1958 m. Lietuvių klubo.

Praieškite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klubas turi įvairių garsiakalbių. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausytis muzikos, lietuvių radio valandėles. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsiriksime, visi patogumai Jums.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licenzijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamutojai

35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue 936 East 185 St.
EN 1-1763 KE 1-7770

PERTVARKYMO IŠPARDAVIMAS

SPORTINĖS DENIN UZ YARDĄ

REG. 49

DABAR 39 c.

PAVASARINIO RAŠTO

MEDŽIAGOS IKI 69 c.

DABAR 39 c.

SCOTTS 5 & 10STORE

7036 Superior Ave.

Skaitydami KARĮ būsite gerai informuoti apie pasaulinio karo įvykius, rasite straipsnių iš karinės ir Lietuvos istorijos reikalingais iliustruoti ir Lietuvos karių atsiminimų įvairių laikų.

Metinė prenumerata \$5.00; rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344, Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

PREKYBA LIETUVOJE PIRMOSIOS RUSŲ OKUPACIJOS METU

DR. S. STANKUS

Buvusios sistemos likvidacija. 1940 m. birželio 15 d. raudonajai armijai Lietuvą okupavus, politiniai rusų komunistų vadai visų spartumų pradėjo naikinti buvusią valstybinę, ūkinę bei kultūrinę santvarką su tikslu kurti komunistinę tvarką pagal Rusijos kūrpalį.

Atėjūnams rusams diktuojant, buvo paskirtas viceministeris prekybos reikalams. Jo uždavinys rusų pasiuntinybėje jam nusakytas maždaug taip: a) likviduoti visas prekybą tvarkančias valstybės ir visuomenės įstaigas ir likviduoti visą privatinę prekybą; b) iš naujo įsteigti sovietinės valstybinės įstaigas prekybai tvarkyti ir perimti iš privatinių rankų prekybos įmones su visu jų turto bei prekių be jokio atlyginimo.

Netrukus įsteigta ir Prekybos Ministerija, kurios pirmasis uždavinys buvo: įvykdyti prekybos įmonių nacionalizaciją.

Nacionalizacija. Tuometinė komunistinė Lietuvos valdžia, okupanto pastatyta ir dirguojama, paskelbė trumpą potvarkį, įsakantį nacionalizuoti visas prekybos įmones, kurios praeityje yra turėjusios 150,000 litų metinės apyvartos. Trumpas ir neaiškus potvarkis galėjo būti taikomas kiekvienam, kuriam tik krašto okupantai norėjo.

Prie Prekybos Ministerijos, kuri vėliau pavaldė Prekybos Komisarui, įsteigta specialios ekspertų komisija, turėjusi paruošti nacionalizuotinų prekybos įmonių sąrašą. Medžiaga apie metines apyvartas imta iš mokesčių inspekcijų bylų arba spėsta pagal komisijos nuožiūrą. Sąrašus formaliai tvirtino ministrų, vėliau komisarų taryba.

Dar prieš vykdamą nacionalizaciją, prekybos įmonėse buvo komisarų kadrai skyriaus paskirti komisarijai, dažniausiai iš įmonėje dirbusių asmenų tarpo. Nacionalizacijai atlikti paruošti specialūs kadrai iš komunistų ir prievarta paimtų specialistų, daugumoje kooperatyvų tarnautojų ir Valstybės Kontrolės bei kitų įstaigų revizorių.

Pasiruošimai nacionalizacijai buvo slapti. Pati nacionalizacija įvykdyta tuo pačiu laiku visoje Lietuvoje, šeštadienį ir sekmadienį. Centro štabas budėjo dieną ir naktį ir davė telefonu instrukcijas bei atsakinėjo į klausimus. Buvę komisarai dažniausiai likdavo nacionalizuotų įmonių vedėjais.

Kooperatyvai nebuvo nacionalizuoti, tik perėjo valstybės žinion. Jie tvarkėsi skirtingais pagrindais. Akcinės būvės ir kitokie kapitalo junginiai nacionalizuoti. Po pirmos nacionalizacijos dar daug smulkių įmonių buvo likę privatines rankose. Todėl vėliau dar kelis kartus buvo nacionalizuojamos vis smulkesnės įmonės.

Smulkios mažų apyvartų įmonės teoretiškai galėjo ir toliau veikti, bet praktiškai, dėl didelių mokesčių ir sunkumų gauti prekių, turėjo pačios likviduotis.

Prekyba, kaip ir visas kitas komunistų tvarkos gyvenimas, turėjo veikti pagal planą. Prekybos komisarai turėjo pagaminti savo planą ir jį perduoti Valstybės Plano Komissijai. Visų sovietinių respublikų planus derino ir tvirtino Prekybos Komisarai Maskvoje. Užsienio prekyba buvo ir tebėra tik šios

dangi Lietuvoje žemės ūkis dar

nebuvo sukolchozintas, tai šios rinkos nebuvo, tačiau dabar ji pilnai veikia. Komunistai tą laisvą rinką vadina neorganizuota. Kolchozai, jų nariai ir laisvieji ūkininkai, atidavę valstybei visas jiems užkrautas duokles, galėjo atliekamus gaminius parduoti laisvai prekyvietėse.

Rusijoje 60% visos prekių apyvartos teko valstybinei prekybai, kooperatyvams ir laisvajai žemės ūkio rinkai po 20%. Toks santykis gali būti charakteringas ir Lietuvai.

Sovietų Rusijoje 1930-1935 m. kolchozų kūrimo metu ir 1941-1947 m. karo laiku veikė prekių racionavimo sistema. Bet lygiai greičiau tada veikė ir laisva arba neorganizuota prekyba visų rūšių prekėmis. Kainos čia irgi laisvos ir daug kartų aukštesnės už organizuotos rinkos kainas. Laikiniai buvo kuriamos valstybinės komercinės krautuvės.

Charakteringa, jog sovietijoje ir jos okupuotose kraštuose paskirti žmonės negalėjo prekių siųsti nei paštu, nei geležinkeliais, nei kitomis transporto priemonėmis. Tačiau prekių vežimas rankiniame bagaže nebuvo draudžiamas. Todėl nestebėtina, jei Rusijos gyventojas nuo Uralo arba Kaukazo, atvykdamas į Pabaltijį apsipirktų. Bet jau 1949 m. Rusija pasiekė didelio laimėjimo — pradėjo veikti sojuzposlytorg, ir prekių persiuntimas visomis transporto priemonėmis buvo leistas.

Prekių kainos. Kainų požiūriu prekės buvo skirstomos į 3 gru-

pes. Kainos tebuvo nustatomos tik valstybinei prekybai. Kooperatyvai laikydavosi valstybinės prekybos bei laisvosios rinkos kainų.

Pirmos grupės prekės kainas nustatydavo Sovietų Sąjungos Komisarų Taryba arba maskvinis Prekybos komisaraiats, antros grupės — Respublikos panašios institucijos, trečios — Respublikos prekybos komisaraiats nustatydavo tik urmo prekybos kainas, laisvai leidžiant prie savikainos pridėti pardavimo išlaidas, detalines prekybos pelną ir apyvartos mokesť.

Druska, žibalas ir degtukai buvo laikomos politinėmis prekėmis. Jos pigios ir niekada ir niekur jų neprivaldėjo trūkti. Kainų politiką vedė valdžia.

KAS GALI PRIARTINTI LIETUVOS IŠLAISVINIMĄ?

(Atkelta iš 1 pusl.)

Lietuvos Diplomatinės Tarnybos veikimą koordinuojanti viršūnė, tad nėra atskirų LDS ir LDT vaidmenų, o yra tik bendras Lietuvos Diplomatinės Tarnybos vaidmuo, kurį LDT visą laiką atlieka — visų pirma, pačiu savo buvimu, antra, Lietuvos teisių kiekviena įmanoma proga reikškimu bei gynimu. Tuo būdu LDT dar turi, nors ir gana ribotą, bet reikšmę ir formalią galimybę palaikyti Lietuvą gyvųjų tarptautinės teisės subjektu tarpe.

O jeigu kokių lemiamų įvykių metu teisės argumentas — tas visų silpnųjų ginklas — turės jam prideramos reikšmės, tai LDT išsilaikymas nors ir dabartinėje padėtyje galėtų turėti neikainojamos svarbos Lietuvos byloje, nes ji būtų natūralus ir pripažintas „lošėjas teisine korta“. Tad turėtumėm rūpintis, kad kad LDT galėtų būti tokiam vaidmeniui pasirėngusi, ypač tuose punktuose, kur jai reikštis platesnės galimybės.

Tokių klausimų gali būti begalybė. O atsakymas į visus bene bus maždaug tas pats: kad žmonės jaučiasi galį savarankiai spręsti, kas jiems atrodo gera ir kas ne, kad jų sprendimai ne visada vienodi, o nėra teisėjo, au-

Senatorių Theodore Green, sulaukusį 90 metų, sveikina dvi gražuolės iš Kolumbijos, atvykusios į Pan Amerikos savaitę.

APTARĖ TAUTINIO KOORDINACINIO KOMITETO PRINCIPUS

Centrinio Tautiniam Kongresui Ruošti Komiteto posėdyje Chicagoje E. Bartkus paaiškino apie savo lankymąsi Montrealyje ir pranešė, kad šeštoji tautinės srovės organizacija — Kanados Lietuvių Tautinė Sąjunga — pritarė Tautinio Kongreso minčiai ir aktyviai įsijungė į jo rengimą. Savo atstovu Tautiniam Kongresui Ruošti Komitete ji delegavo S-gos pirm. Kostą Andriųšį.

Tautiniam Kongresui Ruošti Komitetas apsvaistė tautinės srovės organizacijų veiklos derinimo reikalingumą ir pasisakė už nuolatinio Tautinio Koordinacinio Komiteto sudarymą. Aptarus tokio organo sudarymą ir jo veikimo principus, nutarta parengti jo kūrimo akto ir statuto projektus ir juos pateikti Tautiniam Kongresui svarstyti.

Posėdyje dalyvavo E. Bartkus, J. Budrikis, A. Siliūnas, S. Stankus, S. Švedas ir J. Papienas, kurie bute ir posėdžiavė.

toritetingai atskiriančio, katrie teisūs...

Tarp ko kita, Lietuvos reikalu rūpintis pasiryžusieji ar skirčiai organai nėra taip jau baisiai nevieningi. Tebeišsklamiams susirūpinimas dėl nevienvybės iš tikrųjų liečia ne Lietuvos laisvės kovos visumą, o tikrai vieną jos sektorių ir vieną sritį, būtent, tikrai mūsų egzilių politinių sambūrių sujungimą ar nesujungimą viename komitete.

Cia yra nuostabiai daug panašumo su „viršūnių konferencijos“ reikalingumo problema. Anot Maskvos, ji būtų tokia magiška lazdelė, kad nuo vieno jos parodymo viskas pasaulyje pūktai susiklostytų. Anot Washingtono „pasaulio vienybės ardytojų“, ta konferencija savaime, be tam tikrų sąlygų, neverta nei klausinio lukšto, arba, esą, iš jos gal kažkam tektų ir be marškinių išeiti...

Mūsų tarpe irgi vieni teigia, kad tegu tik visų egzilių politinių grupelių viršūnėlės sueis į vieną kambarį po tokio ir tokio komiteto iškaba, ir tautos vienybė bus kaip plieniu suldyta. Kiti mano, kad po ta iškaba būtų prasmės eiti tik tada, jei ten būtų siekiama ne vien „politinio elito“ kabinatinės paliaubų sutarties, o veiklos, atremtos į platesnius visuomenės sluoksnius ir suderintos su realiomis dabartinėmis aplinkybėmis... Konkreti kalbant, ta keliamoji vienybės problema yra ne vieningo darbo problema, o tik problemė, kaip LNT ir Lietuvių Frontą uždaryti Vlike ir užsitikrinti, kad jie tylėtų, nepaisydami, kas ten „Vardan tos Lietuvos“ darosi.

Kaip toks uždarymas dar neįvyko, — pasakojimas būtų galbūt esnis už Dirvoje spausdinamą Penemūnės istoriją... Todėl gal pasitenkinkim tikrai susiaurinti su paskutine tos istorijos pastraipa, būtent paskutiniomis žodžiais iš LNT ir LF pirminkininkų bendrai pasirašyto 1957 m. gruodžio 30 dienos paskutinio laiško Vliko grupių komisijos pirminkininkui:

„Kadangi, tačiau, veikloje dėl Lietuvos nepriklausomybės yra tokių uždavinių, dėl

kurių svarbos, reikalingumo ir net gal dėl vykdyimo metodų nėra esminio nuomonių skirtumo tarp visų trijų pasitarimuose atstovaujamų susigrupavimų, mes manome, kad tie trys veiklos židiniai, tai yra, LF-LDF, LNT ir Vlikas, galėtų sutarti paskirus konkrečius darbus vykdyti bendrai. Tokiais reikalais kiekviena konkrečių atveju galėtų tapti ne kalbamuose veiklos židiniuose susitelkusios grupės, o tiesiog tų židinių vadovybės. Šia proga mes prašome Vliko grupių Komisiją painformuoti apie šią mintį Vliko Prezidiumą ir nurodyti, kad LNT ir LF bei LDF*) vadovybės domisi, ar toks bendradarbiavimo būdas jam atrodytų priimtinas“.

Tai buvo pasiūlymas ne mechanškai susilieti vien „dėl žmonių akių“, o pasiūlymas vienin- gai dirbti tikrą darbą. Atsakymo iš Vliko Prezidiumo ir tą pasiūlymą dar nėra. Kodėl — klausite ką nors gal geriau žinantį.

*) Pasitarimuose dalyvavo LF-LDF delegacija, tai yra, Lietuvių Fronto ir Lietuvos Darbo Federacijos vadovybės, kuri savo laiku pasijuto netekusios Vlike savo vietos, nes ta vietą užėmė kita LDF vardu ėmusi veikti vadovybė, priimtinesnė KD.

WATERBURY

ALTS paskutiniajame susirinkime išrinkta skyriaus valdyba: Myk. Gureckas, Juozas Valkauskas, Povilas Kuras, Albinas Kušlys ir ponias Ant. Colney.

Susirinkime plačiai kalbėta būsimosio Kongreso reikalais. Skyrius rengiasi jame gausiai dalyvauti.

Visi vykstantieji registruojasi iki gegužės 10 dienos pas p. A. Colney telefonu 3-4747.

Motinos Dienos minėjimui rengti, Bendruomenės iniciatyva, buvo suauktas organizacijų atstovų pasitarimas. Sudarytas komitetas iš šių asmenų: Valiūlienės, R. Tonkunaitės, J. Gaidžio, M. Kleinaičio ir A. Paliūlio.

Minėjimas įvyks gegužės 11 d. 3 val. p. p. šv. Juozapo parapijos salėje. Bus paskaita ir meninė dalis, kurią išpildys lituanistinės mokyklos mokiniai ir skautės bei skautai.

Bendruomenės rinkimai į seimą ir tarybą Waterburio apylinkėje įvyks balandžio mėn. 27 d. nuo 8 ryto iki 5 vakaro, šv. Juozapo parapijos salėje.

Kandidatų sąrašuose yra šie waterburiečiai: dr. Ks. Žilinskienė ir buv. prokuroras Ant. Vaišnys (abu tautininkai), dr. Myk. ir ponias A. Deveniai (abu sardariečiai), dr. V. Šmulkštys (frontininkas) ir dr. P. Vileišis (krikščionis).

Metinis bendruomenės susirinkimas įvyks gegužės mėn. 18 dieną 2 val. p. p. klubo 43 Green St. svetainėje.

• Saudo Arabijos premjeras, princas Faisalas pareiškė, kad jo kraštas nesijungs nei į vieną sukurtoją arabų uniiją, tačiau bendradarbiaus su abiem.

Tik Dirvą skaitydami sužinosi, kaip gyvena viso pasaulio lietuviai.

GEGUŽĖS mėn. 10 d. Slovėnų salėje, Clevelande!

NAŠLINIS JONKELIS, lyriškas, vikrus jaunimo šokis. Niekad nematytas. Į linksmai bešokančių jaunuolių būrį įsiterpia našlys — be poros. Jis vilioja mergaites. Vikrus, mandagus (viršų). Pavilioja visas berniukų įsižiūrėtas. Nėko jiems daugiau nelieka, kaip sugriebs našlį išmesti (apačioj).

Našlinį Jonkelį atliks Clevelando Grandinėlės šokėjai lituanistinės mokyklos koncerto-baliaus programoje Pavasario žiedas. Kartu dalyvauja Toronto Lietuvių dainos žvaigždė V. Verikaitis ir Varpo choro vadovas St. Gailevičius.

Koncertą-balių ruošia Clevelando lituanistinės mokyklos tėvų komitetas.